

100 GADI KONTROLSPĒKA

Latvijas Republikas Valsts kontroles 2023. gada publiskais pārskats

Rīga 2024

Latvijas Republikas
Valsts kontrole

Latvijas Republikas Valsts kontroles 2023. gada publiskais pārskats

Pārskatā izmantotas fotogrāfijas no tīmekļvietnēm www.gettyimages.com, www.depositphotos.com, no Aizsardzības ministrijas (autori Ēriks Kukutis un Gatis Dieziņš), no Valsts kontroles darbinieku personīgā arhīva, kā arī pasākumu organizatoru publicitātes fotogrāfijas un ekrānšāviņi no animācijas filmas [“Kas ir Valsts kontrole? Superkontrole!”](#), kas tapa sadarbībā ar mākslinieku Māri Kalvi.

SATURS

Priekšvārds.....	4

1. Valsts kontroles darbības ietvars.....6

1.1. Pamatinformācija.....	7
1.2. Struktūra.....	10

2. Valsts kontroles darbības rezultāti.....12

2.1. Būtiskākie rezultāti 2023. gadā.....	13
2.2. Finanšu revīzijas par pārskatu sagatavošanas pareizību un to rezultāti.....	14
2.3. Lietderības, atbilstības un apvienotās revīzijas un to rezultāti.....	23
2.4. Revīzijās sniegto ieteikumu ieviešana.....	37
2.5. Revīzijās konstatēto tiesību normu pārkāpumu izskatīšana.....	41
2.6. Sabiedrības informēšana.....	44
2.7. Starptautiskās aktivitātes.....	48
2.8. Starptautiskie projekti.....	50
2.9. Iekšējās kontroles sistēma.....	51
2.10. Aktivitātes ilgtspējas jomā.....	52

3. Valsts kontroles resursi.....53

3.1. Personāls.....	54
3.2. Finansējums un tā izlietojums.....	58

4. Prioritātes nākamajam gadam.....61

Prioritātes 2024. gadam.....	62

Priekšvārds

Cienījamie lasītāji!

Noslēdzot iestādei nozīmīgu gadu, kurā atzīmējam simto gadadienu kopš Valsts kontroles likuma pieņemšanas, mūsu sagatavotajā darbības pārskatā par 2023. gadu piedāvājam iepazīties ar nozīmīgākajiem sasniegumiem iestādes darbā.

Būdam augstākā revīzijas iestāde, Valsts kontrole iepazīst izaicinājumus publiskajā pārvaldē. Tradicionāli – revīzijās – Valsts kontrole sniedz ieteikumus, kuru ieviešanas progresam uzmanīgi seko līdzī. Arī šis pārskats atspoguļo sekmes Valsts kontroles sniegtu ieteikumu ieviešanā un to ietekmes novērtējumu.

Tomēr savā priekšvārdā vēlos vērst uzmanību uz tādiem izaicinājumiem, kuru pārvarēšanai būtu jāvelta īpašas pūles. Izaicinājumiem, kurus nevar pārvarēt, grozot normatīvos aktus, pieņemot jaunu likumu vai ieviešot jaunas procedūras, jo tie ir balstīti attieksmē, motivācijā un vērtībās, ar kādām ik dienas ķeramies pie saviem pienākumiem. Tie prasa kritiski paraudzīties uz savu darbu un drosmi mainīties, lai vairotu sabiedrības uzticību publiskajam sektoram, padarītu mūsu valsts attīstību mērķtiecīgāku un straujāku un ievērojami uzlabotu atdevi, kādu sabiedrība gūst no publiskā sektora darba.

Vērtības mēs katrs varam definēt dažādi, tomēr esmu pārliecināts, ka to svarīgākais uzdevums ir padarīt labāku to, kas mums jau ir. Tāpēc šoreiz atļaušos paraudzīties uz šiem izaicinājumiem caur Valsts kontroles vērtību – Sadarbība, Atbildīgums, Attīstība – prizmu.

Ar vērtību Sadarbība vēlos rosināt lielāku savstarpējo uzticēšanos un atvērtību. Mēs visi labi apzināties, ka šodien jebkuru lielu un valstiski svarīgu jautājumu kvalitatīvi un efektīvi var atrisināt, tikai sadarbojoties – resoriem, iestādēm, sabiedriskām organizācijām, pašvaldībām, privātajam sektoram. Sadarbības auglīgumu daudz vairāk nekā reglamentu, padomes un rīkojumi veicina ieinteresēti cilvēki, savstarpējā komunikācija un uzticība. Sadarbība atraisa iniciatīvu un radošumu. Sadarbībā gūtās uzvaras ir lielākas.

Ar vērtību Atbildīgums vēlos aicināt publisko sektoru uz bezkompromisa atklātību informācijas pieejamībā un caurskatāmību pieņemtajos lēmumos. Ja vēlamies iegūt sabiedrības uzticību, mēs nevaram būt atklāti tikai tad, kad tas ir izdevīgi, vai tikai tādā mērā, lai nesaņemtu neērtus jautājumus par saviem lēmumiem neatkarīgi, kurš tos uzdod – žurnālists, gatavojot publikāciju, vai deputāts, balsojot par budžetu. Atklātība ir priekšnosacījums, kas padara mūsu lēmumus labākus, mūsu kļūdas mazākas un sabiedrības uzticību lielāku.

Trešā vērtība – Attīstība – ir par to, cik mēs patiesībā esam gatavi pārmaiņām. Kā un vai mēs maināties, atrodam ērtākus, efektīvākus risinājumus un ieviešam tos publiskā sektora darbā? Kur mēs varam atteikties no liekas birokrātijas? Kā līdzšinējo četru cilvēku darbu var paveikt divi? Attīstība ir spēja mainīt to, kas vairs nav pietiekami labs. Tā nav “projekts nākamajam gadam”, bet daļa no kultūras, kurā piedalās katrs.

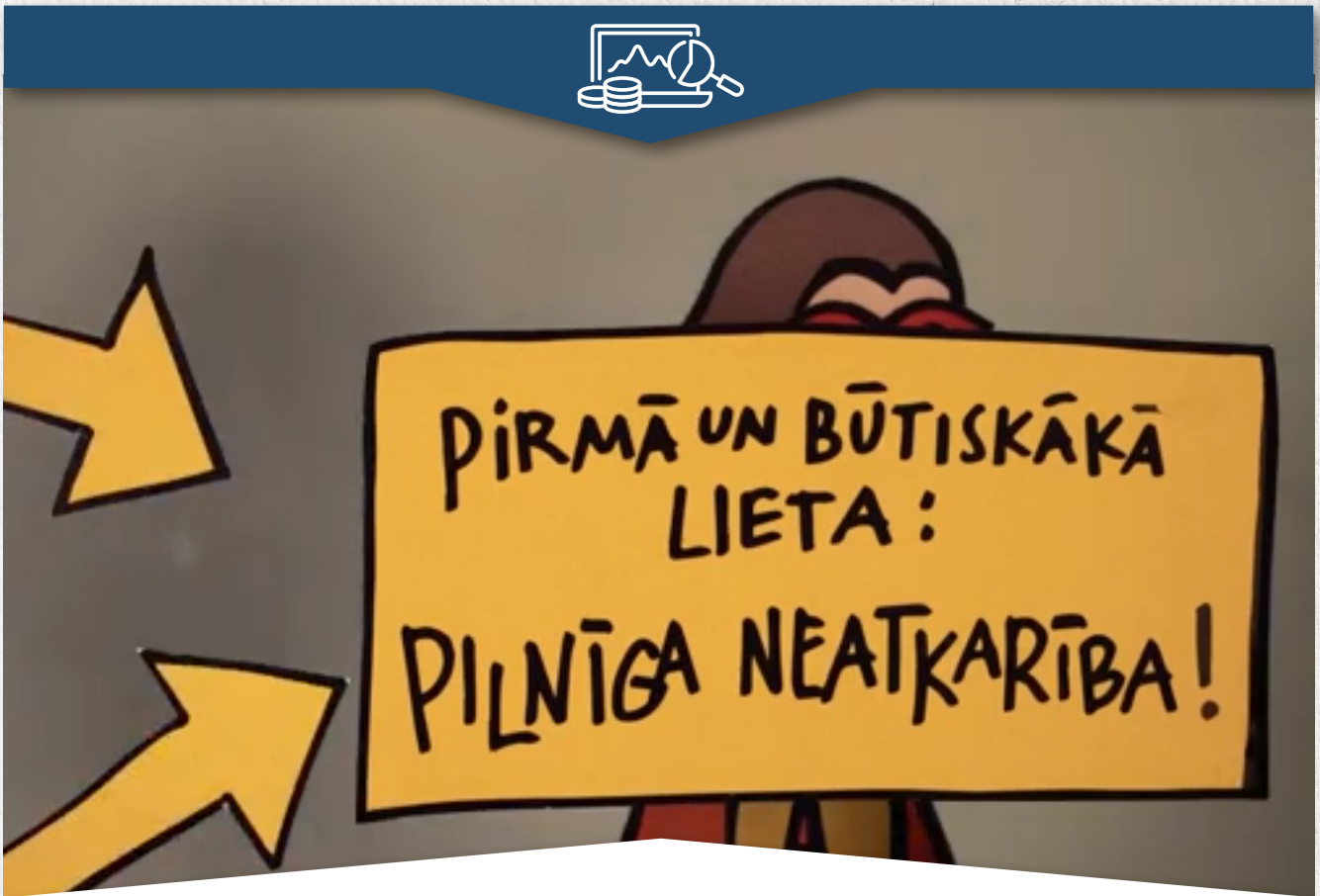

Šie ir trīs izaicinājumi, kurus pasniedzu caur Valsts kontroles vērtību prizmu, jo mums, tāpat kā jebkurai publiskās pārvaldes institūcijai, tie ir svarīgi. Šīs vērtības iedzīvinām ar savu revīziju darbu, ar IT risinājumiem, kurus ieviešam iestādes produktivitātes paaugstināšanai, kā arī virzoties uz vienu atzinumu valsts gada pārskatam finanšu revīzijās. Šīs vērtības iedzīvinām komunikācijā ar sabiedrību, kā arī arvien vairāk Valsts kontroles darbā iesaistot nevalstiskās organizācijas, mācoties un mācot citus starptautiskās sadarbības projektos. Šo izaicinājumu pārvarēšanai aicinu mobilizēties savus kolēģus publiskajā sektorā.

Noslēdzot šo priekšvārdu, vēlos pateikties katram Valsts kontroles darbiniekam par profesionālo un pašizliedzīgo darbu, Valsts kontroles Sabiedriskajai padomei par ieguldījumu iestādes mērķu sasniegšanā, kā arī sabiedriskajām organizācijām, kuru loma mūsu darbā pieaug ar katru gadu. Saku paldies kolēģiem Saeimas Publisko izdevumu un revīzijas komisijā, kolēģiem valsts un pašvaldību institūcijās un revidējamās iestādēs par kopīgi paveikto publiskā sektora darba pilnveidē.

Ar cieņu
valsts kontrolieris,
Valsts kontroles padomes priekšsēdētājs
Edgars Korčagins
Rīgā, 2024. gada maijā

VALSTS KONTROLES DARBĪBAS IETVARS

1.1. Pamatinformācija

1.2. Struktūra

1.1. Pamatinformācija

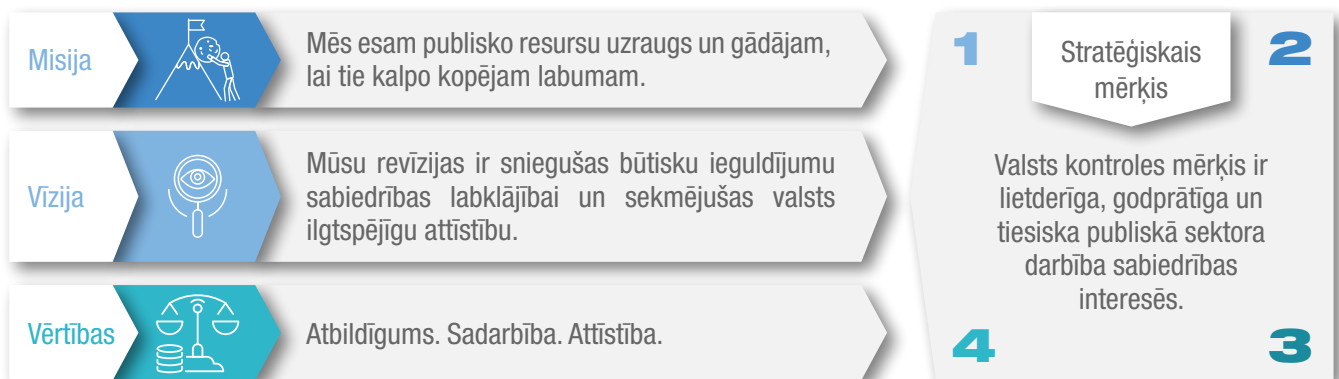
Latvijas Republikas
Valsts kontrole

Valsts kontrole ir viens no Satversmē minētajiem valsts varas orgāniem – neatkarīga koleģiāla augstākā revīzijas (audita) iestāde, kas ir pakļauta vienīgi likumam un kuras darbības mērķis ir raudzīties, lai rīcība ar valsts resursiem ir tiesiska, pareiza, efektīva, ekonomiska un produktīva.

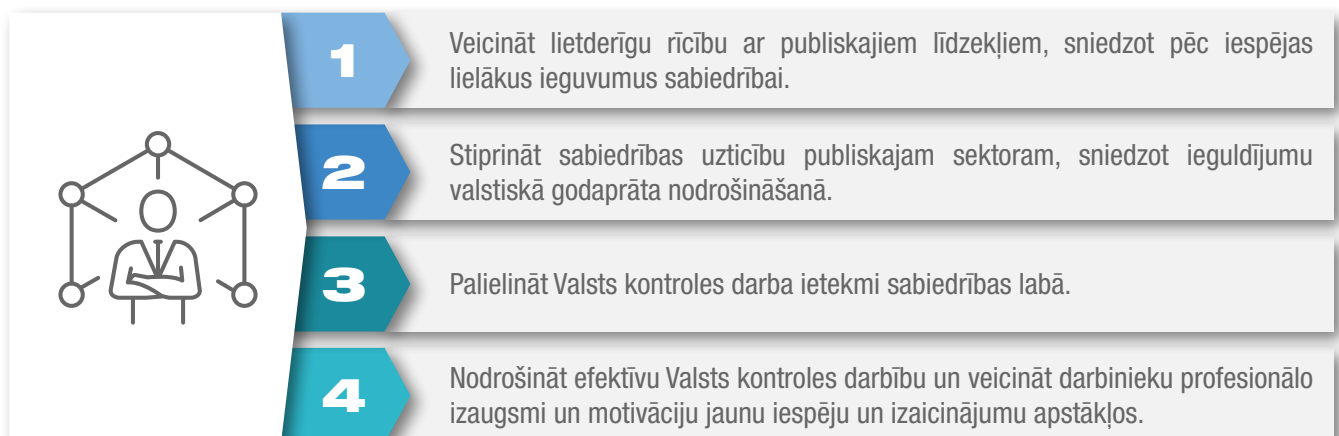
Latvijas Republikas Valsts kontroles darbības stratēģija 2022.–2025. gadam

Valsts kontroles darbības stratēģija 2022.–2025. gadam ir vidēja termiņa attīstības plānošanas dokuments, kura mērķis ir nodrošināt efektīvu Valsts kontroles darbības plānošanu un īstenošanu tās kompetencē esošo funkciju un uzdevumu ietvaros.

🔗 Stratēģijā ir noteikta Valsts kontroles misija, vīzija, vērtības, mērķis un darbības virzieni.

Valsts kontroles darbības virzieni

Tiesiskais regulējums un kompetence

[LR Satversmes 87. un 88. pants](#)

[Valsts kontroles likums](#)

[Revīzijas pakalpojumu likums](#)

[Likums par budžetu un finanšu vadību](#)

[/ISSAI¹ standarti](#)

[ANO rezolūcijas](#)

Valsts kontroles nolikums un citi Valsts kontroles iekšējie tiesību akti

Valsts kontrole savā darbībā ievēro valsts pārvaldes principus un citas valsts institūciju darbā piemērojamas tiesību normas.

¹ Starptautiskie publiskā sektora revīzijas standarti, kuri atbilst augstāko revīzijas iestāžu starptautiskā kongresa atzītām un apstiprinātām prasībām attiecībā uz augstāko revīzijas iestāžu darbu un kuru atzišanu Latvijā nosaka valsts kontrolieris.

Valsts kontroles SIMTGADE

2023. gada 16. augustā Valsts kontroles likumam apritēja 100 gadi. Līdz ar šī likuma pieņemšanu Valsts kontrole no formālas *de facto* 1918. gada 2. decembrī dibinātas institūcijas kļuva par *de iure* neatkarīgu, koleģiālu Latvijas augstāko revīzijas iestādi.

Atzīmējot simtgadi, organizēta starptautiska konference “100 gadi KONTROLSPĒKA”, kurā piedalījās astoņu augstāko revīzijas iestāžu (ARI) vadītāji un augstākā līmeņa pārstāvji, kā arī pārstāvis no *INTOSAI* attīstības iniciatīvas (*IDI*).

Konferencē veikts atskats uz Valsts kontroles pirmsākumiem un nozīmīgiem “pieturas un saskarsmes punktiem” Valsts kontroles un Latvijas valsts vēsturē. Vērtēts Valsts kontroles ieguldījums valsts pārvaldes un valsts kopējā izaugsmē, kā arī Valsts kontroles kompetenču pārnese starptautiskā mērogā. Pārrunāti arī nākotnes izaicinājumi.

Konferencē īstenota atsevišķa starptautiska diskusija ar astoņiem ARI vadītājiem un augstākā līmeņa pārstāvjiem par ARI sadarbību ar iesaistītajām pusēm (valsts pārvalde, sabiedriskās organizācijas u. c.).

Valsts kontrole vēstures līkločos

Par godu Valsts kontroles simtgadei Valsts kontroles tīmekļvietnē izveidota sadaļa [🔗 “Simtgade”](#), kurā ievietoti vēsturiski raksti, konferences “100 gadi KONTROLSPĒKA” dalībnieku esejas, nozīmīgu vēstures faktu apkopojums laika skalā, karikatūras u. c.

Skaidrojot Valsts kontroles darbību no pirmsākumiem līdz mūsdienām, sagatavota īsfilma [🔗 “Kas ir Valsts kontrole? Superkontrole!”](#).

1.2. Struktūra

Valsts kontroles sastāvā ir **valsts kontrolieris, Valsts kontroles padome, seši revīzijas departamenti un atbalsta struktūrvienības**.

Valsts kontrolieris ir Valsts kontroles padomes priekšsēdētājs. Valsts kontrolieri amatā ieceļ Saeima uz četriem gadiem, amatā var iecelt atkārtoti, bet ne vairāk kā divus termiņus pēc kārtas. Valsts kontrolieris nosaka revīziju metodoloģiju, prasības revīziju kvalitātes kontrolei, atbild par iekšējās kontroles sistēmas izveidošanu un veic citus pienākumus atbilstoši Valsts kontroles likumam.

Pārskata gadā notikušas izmaiņas Valsts kontroles vadībā – 2023. gada 2. decembrī valsts kontroliera amatu atstāja Rolands Irlis un no 2023. gada 14. decembra valsts kontroliera amatu ieņem valsts kontrolieris Edgars Korčagins.

Valsts kontroles padomes locekļus pēc valsts kontroliera ieteikuma uz četriem gadiem amatā apstiprina Saeima. Padomes locekļus var apstiprināt amatā atkārtoti, bet ne vairāk kā divus termiņus pēc kārtas. Uz Valsts kontroles padomes locekļa amatu rīko atlasī, izņemot, ja valsts kontrolieris lemj ieteikt esošo padomes locekli atkārtotai apstiprināšanai Saeimā. Pēc valsts kontroliera ieteikuma 2023. gada 2. februārī Saeima Valsts kontroles padomes locekles amatā uz otro termiņu apstiprināja Ingu Vilku. Valsts kontroles padomes locekļus valsts kontrolieris ieceļ arī Valsts kontroles revīzijas departamenta direktora amatā. Valsts kontroles padome apstiprina Valsts kontroles darbību reglamentējošos tiesību aktus un izskata citus jautājumus atbilstoši Valsts kontroles likumam.

Revīzijas departamentu atbildībā ir finanšu, atbilstības un lietderības revīziju veikšana saskaņā ar Valsts kontroles padomes apstiprinātu revīziju gada plānu.

Atbalsta struktūrvienību kompetencē ir stratēģiskā plānošana, uzraudzība un analīze; projektu, procesu un kvalitātes attīstība un vadība; personāla attīstība un vadība; juridiskais nodrošinājums un revidējamo vienību pārkāpumu izvērtēšana; sabiedriskās attiecības un iekšējā komunikācija; starptautiskā sadarbība; finanšu vadība; informācijas tehnoloģiju uzturēšana un attīstība; saimnieciskais nodrošinājums; lietvedība un sekretariāts.

Pārskata gadā notikušas izmaiņas atbalsta struktūrvienībās. Veicot funkciju pārskatīšanu, Pārkāpumu izvērtēšanas daļa apvienota ar Juridisko daļu. Izvērtējot iestādē nepieciešamību stiprināt iekšējās kontroles sistēmu, izveidota iekšējā auditora amata vieta. Pārdalot funkcijas, reorganizēta Stratēģijas un attīstības daļa, izveidojot Stratēģijas un starptautiskās sadarbības daļu. Rezultātā likvidēta daļa ietilpstošā Politiku un procesu analīzes nodaļa, samazināta viena atbalsta darbinieka štata vieta, pārveidojot to par revīzijas personāla štata vietu, un izveidota eksperta kvalitātes vadības sistēmas un revīziju pilnveides jautājumos štata vieta Valsts kontroliera birojā. Izmaiņu rezultātā nav palielināts darbinieku skaits.

Valsts kontrolē pastāvīgi darbojas (1) Ētikas komisija; (2) Audita komisija; (3) Ekspertu grupa revīzijas plānu projektu un ziņojumu projektu kvalitātes kontroles veikšanai.

Kopā ar ārējiem partneriem notiek sadarbība (1) Sabiedriskajā padomē, kas pilda padomdevēja funkcijas, tajā skaitā konsultē un izsaka viedokli par plānotajām revīziju tēmām, palīdz identificēt ekspertus piesaistei revīzijām, kurās nepieciešamas specifiskas zināšanas un pieredze; (2) Atestācijas komisijā ar mērķi sniegt atzinumu valsts kontrolierim par sektoru vadītāju kandidātu atbilstību sektora vadītāja amatam un sektoru vadītāju atbilstību ieņemamam amatam; (3) Sertifikācijas komisijā, kas pieņem lēmumu par sertifikātu revīziju veikšanai izsniegšanu vai atteikumu un resertifikāciju.

Revīzijas departamentu struktūra

Sektors	Darbinieki ²	Revīziju jomu sadale ³	Resoru budžeti kopā ⁴
Pirmais revīzijas departaments			
Padomes locekle, departamenta direktore Inese Kalvāne			
Pirmais sektors	11	Ārlietu ministrija, Izglītības un zinātnes ministrija, Nacionālā elektronisko plašsaziņas līdzekļu padome, Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu padome	1,18 mljrd. <i>euro</i>
Otrais sektors	6	Satiksmes ministrija	789,94 milj. <i>euro</i>
Trešais sektors	6	Ekonomikas ministrija, Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija un lietderības, atbilstības revīzijas enerģētikas politikas jomā	738,29 milj. <i>euro</i>
Otrais revīzijas departaments			
Padomes locekle, departamenta direktore Kristīne Jaunzeme			
Pirmais sektors	8	Aizsardzības ministrija, Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs	1,20 mljrd. <i>euro</i>
Otrais sektors	6	Iekšlietu ministrija, Latvijas Republikas prokuratūra	683,64 milj. <i>euro</i>
Trešais sektors	6	Tieslietu ministrija, Latvijas Republikas Augstākā tiesa, Latvijas Republikas Satversmes tiesa	353,14 milj. <i>euro</i>
Trešais revīzijas departaments			
Padomes locekle, departamenta direktore Maija Āboliņa			
Pirmais sektors	7	Labklājības ministrija	1,07 mljrd. <i>euro</i> 4,25 mljrd. <i>euro</i> ⁵
Otrais sektors	7	Veselības ministrija	1,80 mljrd. <i>euro</i>
Ceturtais revīzijas departaments			
Padomes locekle, departamenta direktore Inga Vilka			
Pirmais sektors	7	Zemkopības ministrija, Tiesībsarga birojs	672,04 milj. <i>euro</i>
Otrais sektors	6	Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija, Klimata un enerģētikas ministrija (lietderības un atbilstības revīzijas klimata politikas jomā), Ministru kabinets	229,46 milj. <i>euro</i>
Trešais sektors	8	Kultūras ministrija, Sabiedrības integrācijas fonds	288,93 milj. <i>euro</i>
Piektais revīzijas departaments			
Padomes loceklis, departamenta direktors Edgars Korčagins (līdz 2023. gada 13. decembrim)⁶			
Pirmais sektors	5		
Otrais sektors	6	Valsts prezidenta kanceleja (6,91 milj. <i>euro</i>) un pašvaldības, to iestādes, aģentūras un kapitālsabiedrības, atvasinātas publisko tiesību juridiskās personas	
Trešais sektors	6		
Revīzijas un metodoloģijas departaments			
Padomes locekle, departamenta direktore Ilze Bādere			
Pirmais sektors	11	Finanšu ministrija un Latvijas Republikas gada pārskats par valsts budžeta izpildi un pašvaldību budžetiem	1,56 mljrd. <i>euro</i> 16,96 mljrd. <i>euro</i> ⁷
		Slēgtu revīziju kvalitātes kontrole	
Otrais sektors	7	Revīzijas informācijas un komunikāciju tehnoloģiju un e-pārvaldes ieviešanas jomā; informācijas sistēmu audits finanšu revīzijās un informācijas un komunikāciju tehnoloģiju lietderības izvērtējums; informācijas sistēmu audita metodoloģija; liela apjoma datu analīze; atbalsts revīzijās atbalsta rīku izmantošanā	
Trešais sektors	5	Centrālā vēlēšanu komisija	767,56 tūkst. <i>euro</i>
		Revīziju metodoloģija; ieteikumu pārvaldība; revīziju kvalitātes veicināšana; darbinieku pieredzes apmaiņas nodrošināšana	

² Darbinieku un amatpersonu skaits, tajā skaitā ilgstošā prombūtnē esošie darbinieki, 2023. gada 31. decembrī.

³ Tajā skaitā padotībā un pārraudzībā esošās iestādes. Revīziju jomu sadale pa revīzijas departamentiem atbilstoši Valsts kontroles padomes 2023. gada 15. maija lēmumam (prot. Nr. 28, 5. §).

⁴ Operatīvais pārskats. Ministrijas pamatbudžeta ieņēmumu un izdevumu izpilde 2023. gada 12 mēnešos (izdevumi – kopā. Pārskata perioda izpilde).

⁵ Operatīvais pārskats. Speciālā budžeta ieņēmumu un izdevumu izpilde 2022. gada 12 mēnešos (izdevumi – kopā. Pārskata perioda izpilde).

⁶ No 2023. gada 14. decembra līdz pārskata perioda beigām departamenta direktora p. i. Ilze Bādere.

⁷ Valsts konsolidētā budžeta izpilde (2023. gada janvāris–decembris).

VALSTS KONTROLES DARBĪBAS REZULTĀTI

- 2.1. Būtiskākie rezultāti 2023. gadā
- 2.2. Finanšu revīzijas par pārskatu sagatavošanas pareizību un to rezultāti
- 2.3. Lietderības, atbilstības un apvienotās revīzijas un to rezultāti
- 2.4. Revīzijās sniegto ieteikumu ieviešana
- 2.5. Revīzijās konstatēto tiesību normu pārkāpumu izskatīšana
- 2.6. Sabiedrības informēšana
- 2.7. Starptautiskās aktivitātes
- 2.8. Starptautiskie projekti
- 2.9. Iekšējās kontroles sistēma
- 2.10. Aktivitātes ilgtspējas jomā

2.1. Būtiskākie rezultāti 2023. gadā

Kāpināta lietderības revīziju kapacitāte

No pabeigtajām lietderības, atbilstības un apvienotajām revīzijām – **77%** lietderības revīzijas. No lietderības, atbilstības un apvienoto revīziju darbam izlietotajiem resursiem **91%** novirzīts lietderības revīziju veikšanai.

Veiktas revīzijas, kas ir vērstas uz lietderības jautājumu vērtēšanu ar pēc iespējas lielākiem ieguvumiem sabiedrībai

Visas lietderības revīzijas veiktas augsta un vidēja riska jomās. Pabeigtajās revīzijās **62%** gadījumu sniegts Latvijas salīdzinājums ar citām valstīm un **46%** vērtēta starptautiski noteikto mērķu sasniegšanas pakāpe.

Finanšu revīziju darba efektivizēšana

Veicot revīzijās veicamā darba apjoma optimizēšanu, strādāts pie iekšējā projekta – pāreja uz vienu atzinumu (revīzijā par saimnieciskā gada pārskatu) – realizēšanas, tajā skaitā ir standartizētas revīziju programmas un izstrādāti automatizētie analīzes rīki.

Panākta būtiska un sabiedrībā pamanāma ieteikumu ietekme

Visu veidu revīzijās kopā sniegti **359** ieteikumi⁸ atklāto trūkumu novēršanai. Revidējamās vienības veikušas darbības **93,7%** ieteikumu⁹ ieviešanai. Sniegto ieteikumu ieviešanas rezultātā panākta finanšu atdeve **1:2,99**.

Uzturēta sadarbība ar tiesībsardzības iestādēm un realizētas zaudējumu piedziņas

Pēc Valsts kontroles ziņojumiem uzsākti pieci kriminālprocesi. Zaudējumu piedziņas rezultātā valsts budžetā atgūti vairāk nekā **23 tūkst.**¹⁰

Veicināta sabiedrības līdzdalība revīziju darbā

Revīziju darbā iesaistītas vairāk nekā **56** sabiedriski aktīvās organizācijas. Jaunā sastāvā apstiprināta Valsts kontroles Sabiedriskā padome.

100 gadi KONTROLSPĒKA

Organizēta starptautiska konference “100 gadi KONTROLSPĒKA”. Īstenota starptautiska diskusija ar ARI vadītājiem un augstākā līmeņa pārstāvjiem par ARI sadarbību ar iesaistītajām pusēm.

Stiprināta augstāko revīzijas iestāžu un iekšējo auditoru sadarbība

Briselē kopā ar Eiropas iekšējo auditoru institūtu konfederāciju organizēts forums, pulcējot vairāk nekā **80** Eiropas ARI un iekšējo auditoru institūciju pārstāvjus.

Pilnveidotas darbības ilgtspējas jomā

Sasniegti pirmie rezultāti vides ilgtspējas jomā, ieviešot Valsts kontroles zaļināšanas plānu 2022.–2025. gadam. Saņemts apliecinājums par atbilstību Zelta kategorijai novērtējumā “Ilgtspējas indekss”.

Iesaistīšanās jauniešu un nākotnē iespējamo Valsts kontroles darbinieku izglītošanā

Dalība nodibinājuma “Iespējamā misija” skolu programmā “Dzīvei gatavs”. **21** skolā novadītas **28** lekcijas un satikti **938** jaunieši.

Aptaujas dati¹⁰

No piecām izlasē¹¹ iekļautajām valsts iestādēm **94%** viedokļu līderu vislabāk zina (ļoti labi zina, drīzāk labi zina) Valsts kontroles kompetences, darbības jomas, funkcijas un praktiskā darba izpaušmes.

⁸ Tajā skaitā priekšlikumi.

⁹ Apkopojums par to revīziju ieteikumu ieviešanu, kurām laika posmā no 2023. gada 1. janvāra līdz 2023. gada 31. decembrim tika ieviests pēdējais ieteikums (t. i., šajā periodā pabeigta visu ieteikumu ieviešana).

¹⁰ Sadarbībā ar tirgus un sabiedriskās domas pētījumu centru SKDS no 2023. gada 11. decembra līdz 21. decembrim viedokļu līderu aptauja “Latvijas Republikas Valsts kontroles tēls un darbības vērtējums viedokļu līderu skatījumā”.

¹¹ Aptaujas izlasē iekļautās iestādes: Valsts kontrole, Tiesībsargs, Iepirkumu uzraudzības birojs, Konkurences padome un Valsts ieņēmumu dienests. Valsts kontroles un Valsts ieņēmumu dienesta kompetences, darbības jomas, funkcijas un praktiskā darba izpaušmes viedokļu līderi zina vislabāk.

2.2. Finanšu revīzijas par pārskatu sagatavošanas pareizību un to rezultāti¹²

Finanšu revīzijas ministrijās un centrālajās valsts iestādēs Valsts kontrole veic regulāri, ik gadu, un pēc revīzijām Valsts kontrole sniedz atzinumus par ministriju un iestāžu gada pārskatu sagatavošanas pareizību un atzinumu par Latvijas Republikas saimnieciskā gada pārskatu par valsts budžeta izpildi un par pašvaldību budžetiem (saimnieciskā gada pārskats). [↪](#) Finanšu revīzijās meklē atbildi uz jautājumu – vai finanšu pārskati ir sagatavoti atbilstoši normatīvajiem aktiem un sniedz skaidru un patiesu priekšstatu par iestāžu finansiālo stāvokli un darbības rezultātiem?

Šajās revīzijās tiek vērtēta ne tikai finanšu uzskaites pareizība, bet arī izlases kārtā izvēlēti atbilstības jautājumi, t. i. – pasākumu, aktivitāšu, darījumu vai rīcības atbilstības tiesību aktiem, plānošanas dokumentiem, valstiski (vai starptautiski) atzītai praksei un nozares standartiem vērtēšana un ieteikumu sniegšana.

Revīzijās var tikt izvirzīts arī galvenais revīzijas jautājums¹³ – jautājums, kas saskaņā ar revidenta profesionālo spriedumu ir kārtējā perioda finanšu pārskatu revīzijas kontekstā nozīmīgs jautājums, par kuru ziņo revidējamās vienības vadībai un kuram revidents ir pastiprināti pievērsis uzmanību. Par galvenajiem revīzijas jautājumiem netiek sniegts atsevišķs atzinums.

Finanšu revīzijā var tikt sagatavots starpziņojums – revīzijas ziņojums, ko sagatavo, ja revīzijā konstatēti būtiski trūkumi, kuru novēršanai nepieciešama ātra reaģēšana vēl pirms revīzija pabeigta, piemēram, līdz gada pārskata sagatavošanai.

¹² [↪](#) Valsts kontroles darbības stratēģijas 2022.–2025. gadam 2. darbības virziena “Stiprināt sabiedrības uzticību publiskajam sektoram, sniedzot ieguldījumu valstiskā godaprāta nodrošināšanā.” ietvars.

¹³ Galvenais revīzijas jautājums tiek noteikts atbilstoši 701. starptautiskajam revīzijas standartam “Ziņošana par galvenajiem revīzijas jautājumiem neatkarīga revidenta ziņojumā”. Starptautiskos revīzijas standartus finanšu revīziju jomā izmanto arī Starptautiskā Augstāko revīzijas iestāžu organizācija (INTOSAI), kā arī tie saskaņā ar Valsts kontroles likuma 1. panta trešo daļu ir saistoši Valsts kontrolei, kas veic revīzijas saskaņā ar starptautiskajiem publiskā sektora revīzijas standartiem.

Par 2022. gada pārskatu sagatavošanas pareizību un saimnieciskā gada pārskatu

Atzinumi bez iebildēm

Revīzijās tika gūta pārliecība, ka resoru (izņemot Valsts prezidenta kancelejas) finanšu pārskati visos būtiskajos aspektos sniedz skaidru un patiesu priekšstatu par resoru finansiālo stāvokli, tā izmaiņām un resoru finansiālajiem rezultātiem un naudas plūsmu gadā, kas noslēdzās 2022. gada 31. decembrī, un tie ir sagatavoti atbilstoši Latvijas Republikā spēkā esošo normatīvo aktu prasībām.

Četru resoru atzinumos iekļauta apstākļu akcentējuma rindkopa, lai pievērstu pārskatu lietotāju uzmanību specifiskiem resoru jautājumiem.

🔗 Finanšu ministrijai	Par pārskatā sniegto skaidrojumu attiecībā uz pārskatā veiktajām korekcijām 3,1 milj. <i>euro</i> apmērā, kā rezultātā turējumā nodoto valsts īpašumu un ieguldījuma īpašumu bilances vērtība ir samazinājusies par 950,3 tūkst. <i>euro</i> .
🔗 Aizsardzības ministrijai	Par pārskata vadības ziņojumā norādīto informāciju attiecībā uz plānotajiem pasākumiem iepirkumu sistēmas pilnveidošanai saistībā ar 2022. gadā veikto iepirkumu un noslēgto līgumu "Loģistikas pakalpojums par pārtikas piegādi Nacionālo bruņoto spēku vajadzībām", kura izpilde uzsākta 2023. gadā, un šim darījumam ir iespējama ietekme nākotnē uz ministrijas konsolidētā gada pārskata finanšu rādītājiem.
🔗 Kultūras ministrijai	Par pārskatā sniegto skaidrojumu, ka turpinās diskusija ar Valsts kasi par eksponātēku atbilstošu grāmatvedības uzskaiti.
🔗 Pārresoru koordinācijas centram	Par centra likvidēšanu no 2023. gada 1. marta, pievienojot to Valsts kancelejai ¹⁶ .

¹⁴ Pārresoru koordinācijas centram, kas no 2023. gada 1. marta ir likvidēts, sniegti divi atzinumi (par 2022. gada pārskatu un par slēguma pārskatu 2023. gada 28. februārī).

¹⁵ Valsts prezidenta kanceleja un "Par Latvijas Republikas 2021. gada pārskata par valsts budžeta izpildi un par pašvaldību budžetiem".

¹⁶ 🔗 Finanšu revīzija "Par Pārresoru koordinācijas centra slēguma pārskatu 2023. gada 28. februārī".

Atzinumi ar iebildēm

Par Valsts prezidenta kancelejas 2022. gada pārskata sagatavošanas pareizību

Revīzijas laikā nebija pieejama pilnīga, atbilstoša un savlaicīga informācija, tāpēc netika gūti pierādījumi par viena līguma ietvaros faktiski saņemtā pakalpojuma "Trīs jūru iniciatīvas" samita un samita sagatavošanas pasākuma vajadzībām apjomu un no tā izrietošo izdevumu apmēra pamatojumu. Turklāt Valsts prezidenta kancelejas sniegtie dokumenti par faktiski saņemtā pakalpojuma apjomu revīzijas laikā vairākkārt tika precizēti.

Par Latvijas Republikas 2022. gada pārskatu par valsts budžeta izpildi un par pašvaldību budžetiem

Saimnieciskā gada pārskatā konsolidēti 73 pārskati. Balances kopsumma – 37,2 mljrd. *euro*, konsolidētais valsts parāds – 16,6 mljrd. *euro*, ieņēmumi – 16,8 mljrd. *euro* un izdevumi – 16,3 mljrd. *euro*.

Atzinuma veidu ietekmēja revīzijā konstatētais, ka pastāv būtiski apjoma ierobežojumi¹⁷, kas ir attiecināmi uz pārskata daļām, par kurām nevar sniegt atzinumu.

Balances postenis	Resors	Summa uz 31.12.2022., tūkst., <i>euro</i>
Kopējais apjoma ierobežojums – 2 158 756,0 tūkst. <i>euro</i> jeb 5,8% no aktīvu vērtības¹⁸		
Ilgtermiņa ieguldījumi	Valsts ieņēmumu dienests	81 118,4
	Liepājas valstspilsētas un Ogres, Preiļu novadu pašvaldības	187 606,1
Apgrozāmie līdzekļi	Valsts ieņēmumu dienests	1 890 031,5
Kopējais apjoma ierobežojums – 2 816 634,3 tūkst. <i>euro</i> jeb 7,6% no pasīvu vērtības¹⁹		
Budžeta izpildes rezultāts	Valsts ieņēmumu dienests	1 342 056,3
Saistības	Valsts ieņēmumu dienests	1 274 578,0
	Ogres novada pašvaldība	200 000,0

Revīziju laikā konstatētās un labotās kļūdas

Par finanšu revīzijās konstatētajām kļūdām un nepilnībām grāmatvedības uzskaitē revidējamās vienības informētas jau revīzijas laikā, un revidējamās vienības veica pasākumus, lai tās novērstu pirms gada pārskata sagatavošanas.

Finanšu revīzijās ministrijās un centrālajās valsts iestādēs ir labotas atklātās kļūdas par kopējo vērtību 306,3 milj. *euro* jeb 95 % no konstatētajām kļūdām. Nozīmīgākie labojumi revīzijas laikā veikti Kultūras ministrijā (izlaboto kļūdu apmērs 246,1 milj. *euro* jeb 80 % no kopējā izlaboto kļūdu apmēra), nodrošinot finanšu pārskata zembilancē nomāto aktīvu atbilstošu uzskaiti.

Nozīmīgākās nelabotās kļūdas (t. i., gan tādas kļūdas, kuras resors nevarēja labot, gan tādas kļūdas, kuru novēršanai nepieciešams vairāk laika) ir konstatētas Satiksmes ministrijā (galvenokārt pamatlīdzekļu uzskaitē) un Kultūras ministrijā (galvenokārt uzskaitīto rezervju un pakalpojumu rēķinu uzskaitē). Kopējās nelabotās kļūdas ir 17 milj. *euro* apmērā.

¹⁷ Ne pēc zvērinātu revidentu veiktajām pārbaudēm, ne pēc Valsts kontroles veiktajām revīzijas procedūrām nav iespējams gūt pietiekamu pārliecību par nepieciešamo labojumu apmēru.

¹⁸ Valsts konsolidētās grāmatvedības bilances 2023. gada 14. augusta aktuālā redakcija, bilances vērtība 37 211 188 tūkst. *euro*. Aprēķinā nav iekļauts finanšu revīzijā "Par Valsts prezidenta kancelejas 2022. gada pārskatu" noteiktais apjoma ierobežojums, kuram noteikts ierobežots pieejamības statuss.

¹⁹ Valsts konsolidētā grāmatvedības bilance 2023. gada 14. augusta aktuālā redakcija, bilances vērtība 37 211 188 tūkst. *euro*. Aprēķinā nav iekļauts finanšu revīzijā "Par Valsts prezidenta kancelejas 2022. gada pārskatu" noteiktais apjoma ierobežojums, kuram noteikts ierobežots pieejamības statuss.

Atbilstības jautājumi

Finanšu revīzijās par 2022. gadu 14 resoros vērtēti 20 šiem resoriem specifiski atbilstības jautājumi, noskaidrojot, vai finansējums 181 003 014 *euro* apmērā ir izlietots atbilstoši piešķiršanas mērķim, ievērojot attiecināmos tiesību aktus un sasniedzot plānotos rezultātus.

Par atbilstības jautājumiem sniegti 20 atzinumi, no kuriem 10 atzinumi bez iebildēm, seši atzinumi ar iebildēm un četri negatīvi atzinumi.

Resors	Atbilstības jautājums	Finansējums, <i>euro</i>
Atzinumi bez iebildēm		
Ārlietu ministrija	Latvijas kandidatūra Apvienoto Nāciju Organizācijas Drošības Padomes vēlēšanās 2025. gadā lobija kampaņa (prioritārais pasākums)	873 823
Finanšu ministrija	Finanšu ministrijas resora spēju stiprināšana, tajā skaitā iepirkumu uzraudzības biroja, Valsts kases un Valsts ieņēmumu dienesta Nodokļu un muitas policijas pārvaldes kapacitātes stiprināšana un muitas infrastruktūras pilnveidošana (prioritārais pasākums)	4 500 000
Izglītības un zinātnes ministrija	Latgales industriālā tehnikuma izglītības programmas īstenošanas vietas "Višķi" materiāltehniskās bāzes uzlabošana	88 000
	Atbalsta mehānisms jaunatnes organizācijām (prioritārais pasākums)	232 085
Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs	Biroja amatpersonu (darbinieku) konkurētspējīgs atalgojums (prioritārais pasākums)	2 000 000
Kultūras ministrija	Vispārējo latviešu dziesmu un deju svētku tradīcijai 150 gadu (prioritārais pasākums)	4 012 289
Satiksmes ministrija	Vienotās sabiedriskā transporta biļešu sistēmas uzturēšana (prioritārais pasākums)	81 607
	Valsts reģionālo autoceļu pārbūve un atjaunošana (prioritārais pasākums)	57 700 000
Tieslietu ministrija	Valsts probācijas dienesta nodarbināto, kuru darbs ir saistīts ar īpašu risku, aizsardzība un atbildības pieaugums (prioritārais pasākums)	1 911 959
Zemkopības ministrija	Finansējums Latvijas lauksaimniecības produkcijas un pārtikas ražotājiem Krievijas kara Ukrainā seku mazināšanai	19 235 161

Resors	Atbilstības jautājums	Finansējums, euro
Atzinumi ar iebildēm		
Aizsardzības ministrija	Priekšnoteikumi aizsardzības resora uzskaites sekmīgai pārejai uz jaunas funkcionalitātes datu bāzi	-
Iekšlietu ministrija	Amatpersonu ar speciālajām dienesta pakāpēm kapacitātes stiprināšana (robežpiemaksa, izmeklētāju atlīdzība, mēnešalgu izlīdzināšana) (prioritārais pasākums)	20 700 000
Izglītības un zinātnes ministrija	Finansējuma gaisa kvalitātes mērītāju iegādei gaisa kvalitātes monitoringam izlietojums	4 261 059
Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs	Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas, terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanas pasākumu plānā Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojam piešķirtā finansējuma izlietojums	706 102
Kultūras ministrija	Radošo personu atbalsta pasākumu programmai piešķirtā finansējuma izlietojums	502 167
Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu padome	Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu padomes 2022.–2024. gadam pieprasītā papildu finansējuma valsts sabiedrībai ar ierobežotu atbildību “Latvijas Radio” satura informācijas vadības sistēmas iegādei, valsts sabiedrībai ar ierobežotu atbildību “Latvijas Televīzija” satura informācijas vadības sistēmas iegādei un kompleksās transformatoru apakšstacijas rekonstrukcijai un dīzeļģeneratora uzstādīšanai izlietojums (prioritārais pasākums)	801 400
Negatīvs atzinums		
Ekonomikas ministrija	Finanšu instruments – aizdevumi investīciju projektiem ar kapitāla atlaidi (prioritārais pasākums)	41 000 000
Iekšlietu ministrija	Iekšlietu ministrijas dienestiem piešķirtā finansējuma formas tērpu iegādēm izlietojums	11 700 000
Labklājības ministrija	Atalgojuma paaugstināšana aprūpētājiem ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijās (prioritārais pasākums)	9 850 680
Veselības ministrija	Valsts apmaksātu veselības aprūpes pakalpojumu nodrošināšana bērniem ar autiskā spektra traucējumiem (prioritārais pasākums)	846 682

Vērtējot kopumā gada pārskata sagatavošanas pareizību un atbilstības jautājumus, identificēti divi jautājumu bloki, kuros konstatēti trūkumi un kuri aktuāli vairākiem resoriem, – finansējuma prioritārajiem pasākumiem plānošana un izlietojums un izdevumi atlīdzībai.

Galvenie revīzijas jautājumi

Četrās finanšu revīzijās vērtēti galvenie revīzijas jautājumi.

Revīzija resorā / saimnieciskā gada pārskats	Jautājums
Ekonomikas ministrijā	Par izveidoto kontroles sistēmu energoresursu cenu ārkārtēja pieauguma samazinājuma pasākumu administrēšanai.
Labklājības ministrijā	Par izdevumiem piemaksu izmaksai Labklājības ministrijas padotības iestādēs nodarbinātajiem fiziskā darba veicējiem.
Satiksmes ministrijā	Par izdevumu deleģēto valsts pārvaldes uzdevumu izpildei uzskaiti ekonomiskās klasifikācijas kodus.
Saimnieciskā gada pārskata revīzijā	Par Konkurences padomes pieņemto lēmumu ²⁰ karteļu lietās un to ietekmi uz saimnieciskā gada pārskatu.

Valsts sekretāru tikšanās

Pēc finanšu revīziju noslēguma par 2022. gada pārskatu sagatavošanas pareizību 2023. gada jūnijā Valsts kontrolē organizēta ministriju valsts sekretāru tikšanās, lai pārrunātu finanšu revīzijās konstatētās problēmas.

Tikšanās laikā prezentēti arī revidējamo vienību aptaujas rezultāti, kā arī 2024. gadā gaidāmie izaicinājumi saistībā ar agrākiem gada pārskatu sagatavošanas termiņiem.

Finanšu revīzijas par 2023. gada pārskata sagatavošanas pareizību

Pārskata gadā uzsāktas 25 finanšu revīzijas par ministriju un centrālo valsts iestāžu 2023. gada pārskatu sagatavošanas pareizību un revīzija par saimnieciskā gada pārskatu par 2023. gadu. Uzsāktajās revīzijās sagatavoti divi starpziņojumi.

²⁰ Konkurences padome 2021. gada 30. jūlijā pieņēma lēmumu Nr. 22 "Par pārkāpuma konstatēšanu un naudas soda uzlikšanu", kas radīja būtisku ietekmi uz vairākām valsts pārvaldes iestādēm un atvasinātajām publiskajām personām (kā arī to kapitālsabiedrībām). Aizliegtas vienošanās Konkurences padome konstatēja arī 2022. un 2023. gadā starp Latvijā lieliem tirgus dalībniekiem.

➤ Nacionālo bruņoto spēku pārtikas iepirkuma plānošana un īstenošana²¹

Īsumā. Iepirkums norisinājās ārpus aizsardzības resorā noteiktā regulējuma iepirkumu plānošanai un organizēšanai.

Iepirkums veikts un līgums slēgts par loģistikas pakalpojumu visaptverošai pārtikas piegādei Nacionālo bruņoto spēku vajadzībām miera un krīzes laikā, bet iepirkumā un līgumā nav noteiktas prasības šāda pakalpojuma sniegšanai. Piegādātājiem izvirzītās prasības ir minimālas un nesniedz pārliecību par iespēju faktiski nodrošināt Nacionālajiem bruņotajiem spēkiem nepieciešamo komplekso pārtikas piegādes loģistikas pakalpojumu.

Plānotā līguma summa līdz 220 milj. *euro* ar iespēju to palielināt līdz 330 milj. *euro* pirmo reizi norādīta iepirkuma noslēgumā, iepirkuma komisijai lemjot par līguma slēgšanu ar iepirkuma procedūras uzvarētāju SIA "Zītari LZ", lai gan tā neatbilst iepirkuma nolikumā noteiktajām minimālajām prasībām par pieredzi loģistikas pakalpojumu sniegšanā.

Uzvarējušajam pakalpojuma sniedzējam ar līgumu deleģēti valsts amatpersonām raksturīgi uzdevumi, jo komersants veic cenu aptaujas un nosaka piegādātājus, kuri ir tiesīgi piegādāt pārtiku Nacionālajiem bruņotajiem spēkiem.

Veicot iepirkumu par loģistikas pakalpojumu par pārtikas piegādi Nacionālo bruņoto spēku vajadzībām, pārtikas saimnieciskais izdevīgums nav vērtēts, lai gan pārtikas piegādes izmaksas veido finansiāli lielāko līguma daļu.

Secinājumi. Iepirkums par loģistikas pakalpojumu par pārtikas piegādi Nacionālo bruņoto spēku vajadzībām ir organizēts, pārkāpjot aizsardzības resorā noteikto kārtību iepirkumu plānošanai un organizēšanai. Iepirkuma rezultātā iegādātais pakalpojums nebalstās Nacionālo bruņoto spēku vajadzībās un neatbilst aizsardzības resora un nacionālās drošības interesēm.

Ieteikumi. Revīzijā sniegti **četri ieteikumi**, kas vērsti uz iekšējās kontroles vides uzlabošanu, plānojot un īstenojot iepirkumus, kā arī iepirkumu regulējošo normatīvo aktu ievērošanu, piegādājot pārtiku Nacionālo bruņoto spēku vajadzībām.

Ieviešanas termiņš: līdz 2024. gada maijam.

Komunikācija: [➤ Kopsavilkums](#) | [➤ Preses relīze](#) | [➤ Infografika](#) | [➤ Brīfings](#)

²¹ Starpziņojums sagatavots finanšu revīzijā "Par Aizsardzības ministrijas 2023. gada pārskata sagatavošanas pareizību" un pamatojoties uz Valsts kontroles likuma 3. panta trešā punkta c) apakšpunktu.

➤ Vai Rēzeknes budžeta un finanšu vadība ir atbilstoša normatīvajos aktos noteiktajam?²²

Īsumā. 2023. gada apstiprinātais budžets – bez izdevumiem un resursiem to segšanai vismaz trijiem mēnešiem, neieplānojot vismaz 8,68 milj. *euro*.

Trūkumi grāmatvedības uzskaitē un kontrolē, piemēram, pārskatā nav uzrādītas iespējamās saistības 13,7 milj. *euro* apmērā. Starpziņojuma publiskošanas brīdī Rēzeknei nav līguma ar zvērīnātu revidentu par 2023. gada pārskata revīziju.

Siltumenerģijas tarifi – pārskatot tos tikai pēc valsts atbalsta pasākumu beigām, valsts, pēc revidentu aplēsēm, izmaksāja SIA “Rēzeknes siltumtīkli” vismaz par 4,55 milj. *euro* vairāk, nekā tas būtu bijis pēc tarifa pārskatīšanas.

Trūkumi investīciju projektu vadībā: vispārīgi formulētas vidēja termiņa prioritātes; nepietiekami izvērtēts projektu ekonomiskums un efektivitāte; nepietiekamas darbības projektu prioritizēšanai.

Secinājumi. Rēzeknes valstspilsētas pašvaldības 2023. gada budžeta izstrādē ir pieļauti vairāki pārkāpumi. Valsts kontrole sniedza negatīvu atzinumu, galvenokārt tādēļ, ka veikts nepietiekams esošās situācijas izvērtējums, pašvaldība paļāvusies uz finansējuma pieejamību, kā arī sadrumstalotā un nepārskatāmā budžeta vadības un grāmatvedības uzskaites procesa dēļ.

Ieteikumi. Pašvaldībai sniegti ➤ trīs ieteikumi, lai pilnveidotu budžeta un finanšu vadības sistēmas pārvaldību un nodrošinātu finanšu procesu caurskatāmību, kā arī grāmatvedības kontroli. Rēzeknes valstspilsētas pašvaldībai jāveicina plašāka Finanšu komitejas iesaiste budžeta izstrādes procesā, nodrošinot visiem deputātiem vienlīdzīgas iespējas, jāizvērtē iespēja veikt grāmatvedības funkcijas centralizāciju un jāpilnveido grāmatvedības kontrole.

Ieviešanas termiņš: līdz 2024. gada aprīlim.

Komunikācija: ➤ Preses relīze | ➤ Brīfings

²² Starpziņojums sagatavots finanšu revīzijā “Par Latvijas Republikas 2023. gada pārskatu par valsts budžeta izpildi un par pašvaldību budžetiem” un pamatojoties uz Valsts kontroles likuma 3. panta trešā punkta c) apakšpunktu.

Finanšu revīzijās sniegtie ieteikumi

Revīziju rezultātā kopumā ir sniegti 45 ieteikumi, no kuriem viens tika ieviests jau revīzijas laikā. Uz galvenajiem revīzijas jautājumiem ir attiecināmi trīs ieteikumi, uz gada pārskatu pareizību – 18 ieteikumi, uz atbilstības jautājumiem – 13 ieteikumi. Trīs ieteikumi attiecināmi uz saimnieciskā gada pārskatu. Divos starpziņojumos sniegti septiņi ieteikumi.

Ieviešot Valsts kontroles sniegtos ieteikumus attiecībā uz gada pārskatu pareizību, tiks, piemēram, nodrošināts, ka iepirkumus veic atbilstoši Publisko iepirkumu likumā noteiktajam, nodrošināta pareiza krājumu un ilgtermiņa ieguldījumu uzskaitē, kā arī pilnveidota iekšējās kontroles sistēma, lai nodrošinātu efektīvu un ekonomisku valsts budžeta finansējuma izlietošanu.

Ieviešot ieteikumus attiecībā uz saimnieciskā gada pārskatu, tiks, piemēram, stiprināta klientorientēta pieeja, lai nodokļu maksātāji tiktu informēti par ilgstoši neizmantotām vienotajā nodokļu kontā veiktajām neattiecinātajām iemaksām, nodrošināta nodokļu maksātāju nodokļu pārmaksu uzraudzība un valsts budžetā pilnīgi vai daļēji ieskaitāmo nodokļu pārmaksas un vienotajā nodokļu kontā nepareizi iemaksāto maksājumu summu dzēšana normatīvajā aktā noteiktajos termiņos.

Ieviešot Valsts kontroles sniegtos ieteikumus attiecībā uz atbilstības jautājumiem, tiks, piemēram, nodrošināts, ka attīstības izdevumiem piešķirtais valsts budžeta finansējums tiek izlietots atbilstoši piešķiršanas mērķim, kā arī sasniegti izvirzītie mērķi, pilnveidotas kontroles procedūras pār piešķirtā finansējuma izlietojumu, tiks veikti pasākumi amatpersonu (darbinieku) atbildības konkurētspējas paaugstināšanai, mazinot personāla mainību un nodrošinot iestāžu funkciju sekmīgu izpildi.

Finanšu revīziju darba efektīvizēšana

Pārskata periodā turpināts [2022. gadā uzsāktais darbs](#) pie Valsts kontroles iekšējā projekta **“Neatkarīga revidenta viena ziņojuma sniegšana finanšu revīzijās – revīzijā par saimnieciskā gada pārskatu”** realizēšanas.

Projekta mērķi – (1) optimizēt finanšu revīzijās veicamā darba apjomu, kas nepieciešams atzinuma sniegšanai par gada pārskatu sagatavošanas pareizību, samazinot finanšu revīziju veikšanai faktiski patērēto laiku un resursus; (2) nodrošināt neatkarīga revidenta viena ziņojuma sniegšanu finanšu revīzijā, t. i., revīzijā par saimnieciskā gada pārskatu, vienlaikus saglabājot augsta līmeņa pārliecību par publiskā sektora finanšu datiem.

Piedāvātās pārmaiņas finanšu revīzijās ieguldīto resursu optimizēšanai uzsāktas, jo pēdējo gadu rezultāti ļauj secināt, ka resoros sagatavoto gada pārskatu kvalitāte ir uzlabojusies. Piemēram, augsts ir sniegto nemodificēto atzinumu (atzinumi bez iebildēm) skaits par gada pārskatu sagatavošanas pareizību un revīzijas ziņojumu skaits, kuros nav atklātas nepilnības gada pārskata sagatavošanā. Uzlabojumus izdevies panākt resoru un Valsts kontroles sadarbības rezultātā, jo aptuveni 95 % Valsts kontroles konstatēto kļūdu tiek novērstas vai izlabotas jau finanšu revīziju veikšanas laikā.

Pārskata periodā paveiktais – uzsākts darbs ar datu analīzes rīkiem, automatizējot vairāku finanšu pārskata posteņu analīzi un atsevišķas revīzijas procedūras, kā arī sadarbībā ar resoriem strādāts pie tā, lai uzlabotu grāmatvedības uzskaites datu kvalitāti. Turpināts 2022. gadā uzsāktais darbs pie grozījumiem Valsts kontroles likumā un Likumā par budžetu un finanšu vadību, paredzot, ka Valsts kontrole turpmāk 27 atsevišķu finanšu revīzijas ziņojumu vietā sniegs vienu revīzijas ziņojumu par valsts konsolidētā saimnieciskā gada pārskata sagatavošanas pareizību. Organizētas tikšanās ar Valsts kases un Finanšu ministrijas pārstāvjiem, lai pārrunātu projekta aktualitātes un nepieciešamos grozījumus tiesību aktos, un tika panākta vienošanās par kopīgu sadarbību datu kvalitātes veicināšanai *Horizon* uzskaites sistēmā.

2.3. Lietderības, atbilstības un apvienotās revīzijas un to rezultāti²³

Valsts kontrole veic lietderības, atbilstības un apvienotās (atbilstības/lietderības) revīzijas.

Lietderības revīziju mērķis ir pārliecināties, vai institūciju darbība, programmas un rīcība atbilst ekonomiskuma, produktivitātes un efektivitātes principiem.

Efektivitāte ir izvirzīto mērķu sasniegšanas novērtējums²⁴.

Ekonomiskums ir zemu izmaksu saglabāšana, izvērtējot, vai konkrētam mērķim izmanto pēc iespējas mazāk līdzekļu, saglabājot kvalitāti²⁵.

Produktivitāte ir pieejamo resursu racionāla izmantošana, izvērtējot, vai ar izlietotajiem līdzekļiem tiek panākta optimāla atdeve²⁶.

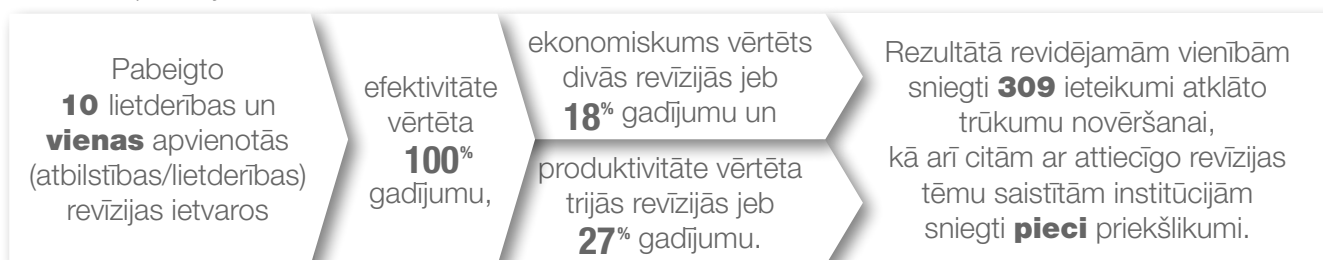

Atbilstības revīzijās pārbauda, vai rīcība, finanšu darījumi un informācija visos būtiskajos aspektos atbilst tiesību aktiem un saistošiem līgumiem, kā arī valstiski atzītai starptautiskai praksei.

Apvienotajās (atbilstības/lietderības) revīzijās var tikt vērtēti kā lietderības aspekti, tā arī atbilstības jautājumi.

Kopumā pārskata periodā pabeigtas 10 lietderības, divas atbilstības un viena apvienotā (atbilstības/lietderības) revīzija.

Pārskata perioda beigās tika turpināts darbs 14 lietderības revīzijās un vienā situācijas izpētē, kas uzsāktas 2022. vai 2023. gadā.

Revīziju tēmu noteikšana

Pamatojoties uz revīzijas jomu risku novērtējumu, Valsts kontrole nosaka lietderības un atbilstības revīziju tēmas. Jomu risku vērtējums ir atkarīgs no Valsts kontroles redzējuma par nepilnībām politikas īstenošanā, finansēšanā, reformu ieviešanā, vadībā un uzraudzībā, kā arī tiek ņemta vērā sabiedrības interese un saņemtās sūdzības. Valsts kontrole risku novērtējumu veic 112 jomām, revīzijas tēmu izvēloties galvenokārt augsta riska jomās un sabalansējot ar tās rīcībā esošiem resursiem. Tiek arī vērtēts aspekts, vai konkrēta tēma/jautājums var ietekmēt sabiedrības uzticību publiskajai pārvaldei.

Valsts kontroles revīzijai ir pakļauta ikviena persona, kuras rīcībā ir publiskas personas finanšu līdzekļi vai manta, kā arī personas, kuras pilda valsts vai pašvaldības iepirkumu, un kapitālsabiedrības Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likuma izpratnē. Valsts kontroles revīzijai nav pakļauta Saeima.

Aptaujas dati²⁷

94% viedokļu līderu vērtē Valsts kontroles izvēlētās revīziju tēmas kā nozīmīgas.

²³ Valsts kontroles darbības stratēģijas 2022.–2025. gadam 1. darbības virziena "Veicināt lietderīgu rīcību ar publiskajiem līdzekļiem, sniedzot pēc iespējas lielākus ieguvumus sabiedrībai." ietvars.

²⁴ Novērtējot efektivitāti, uzmanību pievērš mērķu sasniegšanai, t. i., cik lielā mērā ir sasniegti plānotie mērķi un rezultāti.

²⁵ Novērtējot ekonomiskumu, uzmanība tiek pievērsta resursu samazināšanai, t. i., vai aktivitātes ir ieviestas par viszemākajām izmaksām, vienlaikus saglabājot kvalitāti.

²⁶ Novērtējot produktivitāti, uzmanību pievērš attiecībai starp ieguldījumu un galaproduktu, t. i., revīzijā pārbauda, vai resursi, kas vajadzīgi konkrētu darbību mērķu sasniegšanai, tiek izmantoti tā, lai nodrošinātu optimālu attiecību starp ieguldījumiem un galaproduktu, vai, izmantojot tos pašus resursus, varētu sasniegt labākus rezultātus.

²⁷ Sadarbībā ar tirgus un sabiedriskās domas pētījumu centru SKDS no 2023. gada 11. decembra līdz 21. decembrim viedokļu līderu aptauja "Latvijas Republikas Valsts kontroles tēls un darbības vērtējums viedokļu līderu skatījumā".

🔗 Onkoloģija – prioritāte bez rezultāta²⁸

Īsumā. Agrīna atklāšana – nenovērtēts un neizmantots līdzeklis, kas var nodrošināt veiksmīgāku ārstēšanu, taču tam kritiski svarīga ir pacientu līdzestība.

Paātrinātā kārtība “Zaļajā koridorā” nedarbojas, jo līdz diagnozes noteikšanai paiet 195 dienas iecerēto 65 dienu vietā – t. i., trīs reizes vairāk laika, nekā iecerēts.

Kompensējamo zāļu cenas onkoloģisko slimību ārstēšanai – augstākās Baltijā. Veselības ministrija nevar pamatot, kā noteiktas pieļaujamās lieltirgotavas un aptiekas uzcenojumu robežas, kas tieši ietekmē gala cenu.

Vēža reģistrs nedarbojas atbilstoši mērķim, jo tajā uzkrātie dati par onkoloģijas pacientiem nav kvalitatīvi un pilnīgi, un nav skaidrības par jaunā Vēža reģistra attīstību.

Secinājumi. Veselības ministrijas īstenotie pasākumi nenodrošina agrīnu onkoloģisko slimību atklāšanu un pacientiem nepieciešamo zāļu kompensāciju. Tam ir būtiska ietekme uz Latvijas sabiedrības veselības rādītājiem, kas ilgstoši neuzlabojas, lai gan šī veselības aprūpes joma valstī ir viena no prioritātēm.

Ieteikumi. Veselības ministrijai sniegti [🔗 ieteikumi](#), lai uzlabotu agrīnu onkoloģisko slimību atklāšanu un pacientiem nepieciešamo onkoloģijas ārstēšanas zāļu kompensāciju. Pirmkārt, ir jānodrošina ģimenes ārsta pieejamība, kurš vienlaikus aktīvi veicinātu agrīnu ļaundabīga audzēja diagnozes atklāšanu. Otrkārt, ir jānodrošina visaptveroša valsts organizētā vēža skrīninga pārvaldība, “Zaļā koridora” efektīva darbība un pilnvērtīga valstī izveidotā zāļu iegādes izdevumu kompensācijas kārtība onkoloģijas pacientiem. Treškārt, ir jānodrošina kvalitatīvi un savlaicīgi dati par pacientiem, kuriem atklāta ļaundabīga audzēja diagnoze. Īstenojot nepieciešamos pasākumus, kopumā būtu jāuzlabojas sabiedrības veselības rādītājiem.

Ieviešanas termiņš: līdz 2029. gada aprīlim.

Komunikācija: [🔗 Kopsavilkums](#) | [🔗 Preses relīze](#) | [🔗 Infografika](#) | [🔗 Diskusija](#) | [🔗 Viedokļa raksts](#) | [🔗 Forums “Nākamie soļi veselības ekonomikas veidošanā Latvijā”](#)

²⁸ Lietderības revīzija “Vai Veselības ministrijas pasākumi nodrošina agrīnu onkoloģisko slimību atklāšanu un nepieciešamo zāļu kompensāciju?”.

➤ Valsts atbalsts pieaugušo izglītībai – valstisks vai personisks ieguvums²⁹

Īsumā. Nodarbinātības valsts aģentūras un Valsts izglītības un attīstības aģentūras projektu mācībās tikai 28 % dalībnieku bija zems izglītības līmenis, lai gan tā ir prioritārā grupa, kurai nepieciešamas mācības.

44 % mācību dalībnieku apguva izglītības programmas, kam nav ietekmes uz viņu nodarbinātību, tam triju gadu laikā izlietoti 12,7 milj. *euro*.

Patlaban mācības plāno, ņemot vērā darba tirgus vajadzības, tomēr tās nosaka nevis vienoti, bet katrā iestādē atsevišķi, turklāt bez pietiekamām diskusijām ar nozaru ekspertiem un neņemot vērā reģionālo griezum.

Nodarbinātības valsts aģentūras un Valsts izglītības un attīstības aģentūras funkcijas mācību plānošanā un organizēšanā pārklājas, un nav objektīvu šķēršļu šīs funkcijas veikt vienai iestādei. Tas ļautu ietaupīt vismaz 3,6 milj. *euro*.

Secinājumi. Latvijā pieaugušo izglītību neorganizē tā, lai Nodarbinātības valsts aģentūras un Valsts izglītības un attīstības aģentūras īstenoto projektu līdzekļus (galvenais instruments, ar ko valsts nodrošina iespēju pieaugušajiem apgūt darba tirgum vajadzīgās prasmes un mazināt bezdarba risku), izlietotu pēc iespējas efektīvāk un rezultātā iegūtu ne tikai katrs mācību dalībnieks individuāli, bet valsts kopumā.

Ieteikumi. Labklājības ministrijai, Izglītības un zinātnes ministrijai un Ekonomikas ministrijai sniegti [ieteikumi](#), kuru ieviešanas rezultātā pieaugušo izglītībā pakāpeniski līdz 2027. gadam palielināsies cilvēku ar zemu izglītību iesaiste un tiks pārskatītas un konsolidētas pieaugušo izglītībā iesaistīto iestāžu funkcijas, samazinot administratīvo slogu un nodrošinot publisko resursu lietderīgāku izmantošanu. Valsts kontrole aicina revīzijā konstatēto problēmu risināšanā iesaistīties arī Ministru kabinetu un 2023. gadā izveidoto Cilvēkkapitāla attīstības padomi.

Ieviešanas termiņš: līdz 2027. gada janvārim.

Komunikācija: [➤ Preses relīze](#) | [➤ Infografika](#) | [➤ Viedokļa raksts](#) | [➤ Tikšanās ar Latvijas Darba devēju konfederāciju](#)

²⁹ Lietderības revīzija "Vai pieaugušo izglītība sasniedz tai izvirzītos mērķus un atbilst darba tirgus vajadzībām?".

[↪](#) Vai Latvijā ir izveidoti priekšnosacījumi ANO ilgtspējīgas attīstības mērķu sasniegšanai?³⁰

Īsumā. Pirms septiņiem gadiem arī Latvija apņēmas virzīties uz Apvienoto Nāciju Organizācijas (ANO) ilgtspējīgas attīstības mērķiem. Tomēr līdz šim ne valsts, ne pašvaldību līmenī nav darīts pietiekami, lai pilnvērtīgai virzībai būtu visi priekšnoteikumi.

Kopumā Latvijā darbs ar ilgtspējīgas attīstības mērķiem notiek bez procesa virsvadības, konkrēta plāna, uzdevumu un atbildības sadalījuma. Rezultātā sabiedrības izpratne par mērķiem un to nozīmi joprojām ir zema.

Lai sasniegtu ilgtspējīgas attīstības mērķus, nozīmīga loma ir pašvaldībām – līdz pat 65 % no 169 ilgtspējīgas attīstības mērķu apakšmērķiem ir saistīti ar pašvaldību kompetenci un tieši pašvaldības būs izšķirošais posms, lai mērķus sasniegtu.

Neko nemainot, pēc Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas [↪](#) aprēķina Latvija līdz 2030. gadam būs sasniegusi vien 30 jeb 18 % no ilgtspējīgas attīstības mērķu apakšmērķiem.

Latvijā progresa trūkums un negatīvās tendences ilgtspējīgas attīstības mērķu rādītājos liecina, ka steidzami jāsāk politiska virsvadība, kopīgiem spēkiem augstā pārresoriskā līmenī risinot izaicinājumus, lai sasniegtu ilgtspējīgas attīstības mērķus.

Secinājumi. Lai gan ANO ilgtspējīgas attīstības mērķus Latvija apņēmas īstenot un apstiprināja jau 2015. gadā, visos līmeņos nepieciešami būtiski pilnveidojumi, lai varētu novērtēt un parādīt mūsu valsts ieguldījumu un lai mērķus reāli sasniegtu.

Ieteikumi. Pārresoru koordinācijas centram (tagad – Valsts kancelejas struktūrvienība), Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai un astoņām revīzijā iekļautajām pašvaldībām sniegti ieteikumi, lai valsts pārvaldē veidotu vienotu izpratni par ANO ilgtspējīgas attīstības mērķu Dienaskārtības 2030 nozīmi un nodrošinātu priekšnoteikumus to sasniegšanai. Ministru kabinetam sniegts priekšlikums izvērtēt piemērotāko vadības modeli ANO ilgtspējīgas attīstības mērķu Dienaskārtības 2030 īstenošanai, noteikt atbildīgo institūciju un precīzu tās kompetenci, kā arī piešķirt samērīgus resursus, lai koordinētu un uzraudzītu tās īstenošanu, iesaistītās puses un rezultātus. Grafiki ieteikumu ieviešanai [↪](#) [Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija](#) | [↪](#) [Pārresoru koordinācijas centrs](#) | [↪](#) [Rīga](#) | [↪](#) [Bauska](#) | [↪](#) [Jēkabpils](#) | [↪](#) [Ogre](#) | [↪](#) [Valmiera](#) | [↪](#) [Daugavpils](#) | [↪](#) [Liepāja](#) | [↪](#) [Ventspils](#)

Ieviešanas termiņš: līdz 2024. gada septembrim.

Komunikācija: [↪](#) [Preses relīze](#) | [↪](#) [Infografika](#) | [↪](#) [Diskusija](#) | [↪](#) [Diskusijas kopsavilkums 1 \(video\)](#) | [↪](#) [Diskusijas kopsavilkums 2 \(video\)](#) | [↪](#) [Ceļa karte pašvaldībām darbā ar ilgtspējīgas attīstības mērķiem](#) | [↪](#) [Pašvaldībām aktuālie ilgtspējīgas attīstības mērķi](#)

³⁰ Atbilstības revīzija.

🔗 Kā uzlabot uzņēmējdarbības inovāciju atbalsta politiku?³¹

Īsumā. 2014.–2020. gada plānošanas periodā ar 681 milj. *euro* publiskā finansējuma atbalstu īstenotajiem projektiem nav izdevies sasniegt tādus rezultātus, kas būtiski sekmētu Nacionālās industriālās politikas pamatnostādņu mērķi – uzlabot uzņēmumu konkurētspēju un produktivitāti.

Iepriekšējā periodā apzinātās problēmas joprojām nerisina sistēmiski un konsekventi. Ir risks, ka arī 2021.–2027. gada plānošanas periodā ar inovāciju atbalstam plānotajiem 721 milj. *euro* netiks sasniegta iecerētā tautsaimniecības attīstība.

Latvijā īsteno līdzīgus atbalsta pasākumus kā citviet Eiropas Savienībā, pasākumu “grozs” ir pat plašāks. Atbalsta pasākumi inovācijām ir, bet mērķus ar tiem sasniegt neizdodas.

Vienlaicīgi – starptautiskos reitingos inovāciju sniegumā atpaliekam no vidējā Eiropas Savienības līmeņa un kaimiņiem.

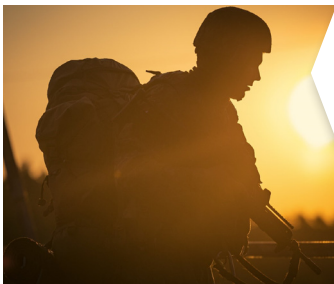
Secinājumi. Lai arī atbalsts uzņēmējdarbības inovācijām ir plašs, sasniegtie rezultāti maz ietekmē uzņēmumu produktivitāti un konkurētspēju.

Ieteikumi. 🔗 Ekonomikas ministrijai, 🔗 Izglītības un zinātnes ministrijai un 🔗 Latvijas Investīciju un attīstības aģentūrai sniegti ieteikumi, lai veicinātu īstenoto atbalsta pasākumu lielāku ietekmi uz politikas rezultātu sasniegšanu un mērķtiecīgi mazinātu inovāciju attīstību kavējošos šķēršļus.

Ieviešanas termiņš: līdz 2027. gada janvārim.

Komunikācija: 🔗 Preses relīze | 🔗 Infografika | 🔗 Diskusija

³¹ Lietderības revīzija “Vai uzņēmējdarbības inovāciju politikas plānošana un īstenošana ir efektīva un veicina uzņēmumu produktivitātes un konkurētspējas pieaugumu?”.

➤ Rezervistu un rezerves karavīru sistēmas darbības efektivitāte³²

Īsumā. Nacionālo bruņoto spēku rezerves sistēmas darbība ir pilnveidojama. Pēc pārejas uz profesionālo dienestu 2007. gadā rezerves sistēma netika mērķtiecīgi attīstīta.

Svarīgi izveidot apmācību sistēmu, kas rezerves karavīriem ļauj regulāri uzturēt militārās prasmes un iemaņas, un nodrošināt mūsdienīgu datu uzskaiti, kas ļauj ātri un ērti sasniegt rezerves personālu.

Visaptverošai valsts aizsardzībai svarīgi, ka pēc iespējas lielāka sabiedrības daļa ir apguvusi valsts aizsardzībai nepieciešamās zināšanas un prasmes.

NATO līmenī nav noteikts standarts rezerves spēku organizēšanai – to nosaka pašas dalībvalstis. Beidzamo gadu Latvijas valsts aizsardzības koncepcijās vērojama virzība uz rezerves sistēmas attīstību.

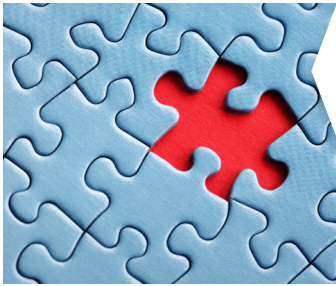
Secinājumi. Pēc profesionālā dienesta ieviešanas 2007. gadā priekšplānā ir bijušas citas Nacionālo bruņoto spēku attīstības prioritātes un līdz šim mērķtiecīgi soļi turpmākai rezerves sistēmas attīstībai ir izpalikuši. Tādēļ strauji un mērķtiecīgi jāattīsta Nacionālo bruņoto spēku rezerves sistēma. Vienlaikus pozitīvi vērtējama rezervistu brīvprātīgo apmācību organizēšana kopš 2018. gada, par kurām interese īpaši pastiprinājusies pēc Krievijas iebrukuma Ukrainā un kurās brīvprātīgajiem rezerves karavīriem ir iespēja apgūt militārās prasmes.

Ieteikumi. Revīzijā sniegti ieteikumi, kurus ieviešot Aizsardzības ministrija sadarbībā ar Nacionālajiem bruņotajiem spēkiem izstrādās priekšlikumus rezerves attīstībai ilgtermiņā, noteiks principus visu rezerves personāla kategoriju apmācībai, kā arī izveidos mūsdienu prasībām atbilstošu rezerves personāla uzskaites sistēmu.

Ieviešanas termiņš: līdz 2027. gada janvārim.

Komunikācija: ➤ Preses relīze | ➤ Infogrāfika

³² Lietderības revīzija "Nacionālo bruņoto spēku rezerves sistēmas darbības efektivitāte".

[↪](#) Iedzīvotāju līdzdalība – neizmantota iespēja kvalitatīvu lēmumu pieņemšanai pašvaldībās³³

Īsumā. Iesaistot iedzīvotājus, pašvaldības darbojas bez stratēģiska redzējuma. Rezultātā iedzīvotāji netiek iesaistīti būtiskos jautājumos, savukārt pārējos gadījumos ar iedzīvotājiem nekomunicē tā, lai tie uzzinātu par iespējām iesaistīties vai vēlētos to darīt.

Par 70 milj. euro pašvaldību veidotā infrastruktūra efektīva līdzdalības trūkuma dēļ daļai iedzīvotāju – cilvēkiem ar kustību, redzes, dzirdes un garīga rakstura traucējumiem – nav pieejama bez citu cilvēku palīdzības.

Secinājumi. Iedzīvotāju līdzdalība ir neizmantota iespēja kvalitatīvu lēmumu pieņemšanai pašvaldībās. Daudzos iedzīvotājiem būtiskos jautājumos pašvaldības viņu līdzdalību neparedz, rezultātā pieņemot virkni nekvalitatīvu lēmumu ar augstu risku negatīvām sekām ilgtermiņā.

Ieteikumi. 11 revīzijas izlasē iekļautajām pašvaldībām sniegti ieteikumi, lai veicinātu iedzīvotāju līdzdalību: paredzēt iedzīvotāju līdzdalību visos tiem būtiskos jautājumos un visos labajā praksē paredzētajos posmos; līdzdalības aicinājumus veidot viegli uztveramus un labi pamanāmus; sniegt savlaicīgu un pamatotu atgriezenisko saiti visos iedzīvotāju līdzdalības gadījumos; attīstīt jauniešu līdzdalības iespējas u. c. Grafiki ieteikumu ieviešanai [↪ Ādaži](#) | [↪ Cēsis](#) | [↪ Dienvidkurzeme](#) | [↪ Dobele](#) | [↪ Gulbene](#) | [↪ Jūrmala](#) | [↪ Kuldīga](#) | [↪ Limbaži](#) | [↪ Madona](#) | [↪ Rēzeknes novads](#) | [↪ Rēzekne](#)

Ieviešanas termiņš: līdz 2025. gada janvārim.

Komunikācija: [↪ Preses relīze](#) | [↪ Infografika](#) | [↪ Diskusija](#) | [↪ Pašnovērtējuma anketa](#)

³³ Lietderības revīzija "Vai pašvaldību veiktās darbības nodrošina iedzīvotāju līdzdalību un informētību?".

Derīgo izrakteņu pārvaldība Latvijā³⁴

Īsumā. Latvijā nav zemes dziļu izmantošanas stratēģijas, un tas neveicina tautsaimniecības attīstību un dabas resursu sabalansētu un ilgtspējīgu pārvaldību. Vienīgais attīstības plānošanas dokuments izstrādāts par kūdras resursiem.

Latvijā otrreizējo materiālu izmantošanas apjoms (6 % no kopējā patēriņa 2021. gadā) divas reizes atpaliek no Eiropas Savienības vidējā rādītāja (12 %).

Latvijā jau 20 gadus nenotiek sistemātiska jaunu derīgo izrakteņu u. c. zemes dziļu resursu meklēšana un izpēte. Plānoto 90 % vietā pašlaik digitāli pieejami vien 10 % no ģeoloģiskās informācijas sistēmas datiem.

Dati Derīgo izrakteņu atradņu reģistrā ir nepilnīgi un kļūdaini. Pilnīga informācija par valstī pieejamajiem derīgajiem izrakteņiem nepieciešama kvalitatīvu attīstības plānošanas dokumentu izstrādei zemes dziļu izmantošanas jomā.

Normatīvais regulējums ieguves vietu rekultivācijai nav pietiekams – nav noteikti kritēriji derīgo izrakteņu ieguves atzīšanai par pabeigtu, ieguves vietu rekultivācijas procesa pārraudzība ir noteikta vispārīgi, nav noteikta prasība veidot finansiālu nodrošinājumu to rekultivācijai, tā radot risku palielināties degradētām teritorijām.

Secinājumi. Patlaban derīgos izrakteņus Latvijā nepārvalda ilgtspējīgi, un tas neveicina tautsaimniecības attīstību. Galvenie iemesli – trūkst visaptverošas stratēģijas, nav pilnīgas, kvalitatīvas un savlaicīgas informācijas, trūkst strukturētu datu un riskos balstītu pārbaužu, normatīvie akti par derīgo izrakteņu ieguves vietu rekultivāciju – nepilnīgi.

Ieteikumi. Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai, Valsts vides dienestam un Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centram sniegti **ieteikumi**. Jāpilnveido Derīgo izrakteņu atradņu reģistrs, kā arī jāizstrādā zemes dziļu izmantošanas stratēģija, lai nodrošinātu dabas resursu ilgtspējīgu pārvaldību. Jānodrošina riskos balstīta derīgo izrakteņu ieguves pārbaužu plānošana un uzraudzība, nepieciešamības gadījumā par pārkāpumiem piemērojot atbildību atbilstoši normatīviem. Jāveicina derīgo izrakteņu ieguves vietu rekultivācija pēc derīgo izrakteņu ieguves pabeigšanas.

Ieviešanas termiņš: līdz 2027. gada janvārim.

Komunikācija: [Preses relīze](#) | [Infografika](#)

³⁴ Apvienotā (atbildības/lietderības) revīzija "Vai Latvijā tiek nodrošināta ilgtspējīga derīgo izrakteņu pārvaldība?".

Atbildības izvērtēšana valsts pārvaldē³⁵

Īsumā. Atšķirīgais disciplināratbildības regulējums valsts civildienesta ierēdņiem un pārējiem valsts pārvaldē nodarbinātajiem nenodrošina vienotu disciplināratbildības izvērtēšanu un piemērošanu.

Darba likumā paredzētais disciplināratbildības regulējums valsts pārvaldē nodarbināto darbinieku atbildības vērtēšanai nav efektīvs un pats par sevi var būt šķērslis atbildības piemērošanai. Normatīvie akti arī neparedz kārtību iestāžu vadītāju disciplināratbildības izvērtēšanai.

Iestādes lielākoties izvērtē nodarbināto pieļautos disciplinārpārkāpumus, taču revīzijā konstatēti arī gadījumi, kad Eiropas Savienības struktūrfondu līdzfinansētos projektos pieļautas neatbilstības, ko nācies finansēt no valsts budžeta, taču nodarbināto atbildība par pieļautajiem pārkāpumiem nav izvērtēta.

Civiltiesiskās atbildības piemērošanas prakse vēl tiek veidota. Revidējamā periodā (2020–2022) nav konstatēts neviens gadījums, kad valsts pārvaldē nodarbinātie būtu atļidinājuši zaudējumus, kas valstij radīti saistībā ar privātpersonu prasījumiem pret valsti, lai gan zaudējumu atļidināšanas priekšnoteikumi tiek vērtēti.

Secinājumi. Kopumā ir radīti priekšnoteikumi valsts pārvaldē nodarbināto atbildības izvērtēšanai, tomēr disciplināratbildības izvērtēšanas un piemērošanas nosacījumi ir atkarīgi no nodarbinātības tiesisko attiecību veida un tiesiskais regulējums atbildības izvērtēšanai ir sadrumstalots, tādēļ ne vienmēr var nodrošināt savlaicīgu un pilnīgu pārkāpuma apstākļu noskaidrošanu un atbilstošu lēmumu pieņemšanu, kas sekmētu valsts pārvaldē nodarbināto atbildīgumu par savu rīcību un identificētu vajadzīgos pasākumus iestāžu iekšējās kontroles vides pilnveidošanai.

Ieteikumi. Valsts kancelejai sniegti [ieteikumi](#), t. sk. nodrošināt vienotus principus valsts pārvaldē nodarbināto (gan ierēdņu, gan darbinieku) atbildības izvērtēšanā un piemērošanā; izstrādāt regulējumu neatkarīgai disciplināratbildības izvērtēšanai gadījumos, kad objektīva un vispusīga disciplinārlietas izmeklēšana iestādē vai resora ietvaros nav iespējama. Rezultātā tas sekmētu valsts pārvaldē nodarbināto atbildības izvērtēšanas sistēmas pilnveidi un atbildīgumu kopumā. Ministru kabinetam sniegti trīs priekšlikumi.

Ieviešanas termiņš: līdz 2027. gada janvārim.

Komunikācija: [Kopsavilkums](#) | [Preses relīze](#) | [Infografika](#)

³⁵ Lietderības revīzija "Valsts pārvaldē nodarbināto atbildības izvērtēšana".

➤ Kā Latvijā tiek pārvaldīta un īstenota LEADER un sabiedrības virzīta vietējā attīstība?³⁶

Īsumā. Latvijā LEADER pieeju īsteno 35 vietējās rīcības grupas, tomēr to sniegums nav vienmērīgs – sniegtās iespējas iedzīvotājiem nav pieejamas līdzvērtīgā apjomā.

Lai no LEADER pieejas iegūtu pēc iespējas plašāku sabiedrību, Zemkopības ministrijas un iesaistīto institūciju lomai LEADER pieejas pārraudzībā jābūt lielākai – gan valsts līmenī veidojot skaidru mērķu un rezultātīvo rādītāju sistēmu, gan pilnveidojot uzraudzību, novērtēšanu un veicot sistemātisku vietējās rīcības grupas iesniegto datu analīzi, gan sniedzot metodisku atbalstu vietējām rīcības grupām un veidojot uz pievienoto vērtību vērstu vietējās rīcības grupas darbības motivācijas sistēmu.

LEADER pievienotā vērtība ir ne tikai lauku ekonomikas attīstība, bet arī – paaugstināts sociālais kapitāls, uzlabota pārvaldība un labāki projektu rezultāti.

Secinājumi. Jāuzlabo pieeja un jāstiprina LEADER loma vietējo kopienu attīstībā – Zemkopības ministrijai aktīvāk jādarbojas, lai veicinātu vietējo rīcības grupu aktivitāti, kā arī jāaicina iedzīvotāji vairāk interesēties par Eiropas Savienības pasākuma LEADER jeb sabiedrības virzītas vietējās attīstības sniegtajām iespējām. Uzlabojumi nepieciešami arī vietējā līmenī – īstenojot mērķtiecīgākus, atklātākus un sabiedrību iekļaujošākus LEADER pasākumus.

Ieteikumi. Zemkopības ministrijai sniegti ➤ ieteikumi. Jāpilnveido metodiskais atbalsts vietējām rīcības grupām, jāuzlabo situācijas novērtēšana – datu apkopošana, analīze un to izmantošana lēmumu pieņemšanā un pamatošanā. Vietējām rīcības grupām lielākā mērā jāīsteno aktivitātes sabiedrības informēšanai un iesaistei, kā arī jānodrošina lielāka savas darbības caurskatāmība un atklātība, lai vairotu sabiedrības uzticību. Zemkopības ministrijai un Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai jāsadarbojas, lai jaunajā periodā nodrošinātu jaunus iedzīvotāju iesaistes veidus.

Ieviešanas termiņš: līdz 2026. gada jūlijam.

Komunikācija: ➤ Preses relīze | ➤ Infografika | ➤ Septiņas kartes par projektiem un finansējuma avotiem

³⁶ Lietderības revīzija "Par LEADER pasākumu realizāciju, izmantojot ELFLA un EJZF finansējumu".

[↪](#) Vai arhīvā tiek nodrošināta elektronisko dokumentu glabāšana?³⁷

Īsumā. Elektronisko dokumentu likums Latvijā ir spēkā jau 20 gadus. 2023. gadā progress elektronisko dokumentu glabāšanā vienuviet – Latvijas Nacionālajā arhīvā – joprojām ir ļoti lēns. Turpinot pašreizējā tempā, valsts pārvaldes iestāžu informācijas sistēmu datu pirmreizējā saņemšana arhīvā varētu tikt pabeigta tikai pēc 2035. gada. Tas rada riskus informācijas zudumiem un iedzīvotāju iespējām nākotnē saņemt sev interesējošo informāciju no arhīva.

Informācijas sistēma, kuras viens no izstrādes mērķiem bija arhivēšanas procesu vienkāršošana, netiek plaši izmantota. Tās lietošanai reģistrēti vien 29 % no visām arhīva uzraudzītajām iestādēm.

Secinājumi. Latvijas Nacionālais arhīvs arvien nav izveidojis efektīvu pārvaldības sistēmu, kas nodrošinātu elektronisko dokumentu, jo īpaši valsts informācijas sistēmās un reģistros uzkrāto datu ar arhīvisko vērtību, saņemšanu un uzglabāšanu arhīvā. Tik lēna elektronisko dokumentu saņemšana uzglabāšanai arhīvā un mazs elektronisko dokumentu īpatsvars pret kopumā valsts pārvaldē radītajiem elektroniskajiem dokumentiem un datiem apdraud arhīva pamatfunkcijas – dokumentārā mantojuma uzkrāšana un glabāšana – īstenošanu.

Ieteikumi. Latvijas Nacionālajam arhīvam sniegti [↪](#) ieteikumi, lai stiprinātu Latvijas Nacionālā arhīva kapacitāti, nodrošinātu elektronisko dokumentu pieņemšanu glabāšanā arhīvā un panāktu, ka līdz 2029. gadam (1) 75 % no iestādēm, kurās tiek radīti pastāvīgi glabājami elektroniskie dokumenti, pienākot termiņam to nodošanai arhīvā, dokumenti arhīvā nonāk; (2) glabāšanā arhīvā nodota informācija no vismaz 40 % valsts informācijas sistēmām ar arhīvisko vērtību.

Ieviešanas termiņš: līdz 2029. gada janvārim.

Komunikācija: [↪](#) Preses relīze | [↪](#) Infografika

³⁷ Lietderības revīzija.

[↪](#) Vai jaunizveidotās pašvaldības ir izvērtējušas līdzdalību kapitālsabiedrībās normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā un atbilstoši labai praksei?³⁸

Īsumā. Pašvaldību spēju vispusīgi pārvērtēt līdzdalību kapitālsabiedrībās būtiski apgrūtina neefektīva to pārvaldība. Pašvaldības pēc administratīvi teritoriālās reformas turpina pieļaut jau iepriekšējās revīzijās konstatētās nepilnības – gan izvērtējot līdzdalību kapitālsabiedrībās, gan to pārvaldībā.

Informācija par pašvaldību kapitālsabiedrību darbību ir tikai daļēji publiski pieejama, lai gan to publiskot nosaka likums, turklāt tas ir viens no rīkiem, lai veicinātu privāto komersantu piesaisti.

Secinājumi. Pašvaldību veiktās darbības līdzdalības pārvērtēšanā kapitālsabiedrībās pēc administratīvi teritoriālās reformas neatbilst normatīviem aktiem un labai praksei – nepilnīgi veikts izvērtējums kapitālsabiedrību darbības atbilstībai Valsts pārvaldes iekārtas likumam, nav noteikti ar līdzdalību kapitālsabiedrībās sasniedzamie mērķi, nav veikta finanšu pārskatu analīze, lai pārliecinātos par kapitālsabiedrību spēju sniegt iedzīvotājiem pakalpojumus ilgtermiņā. Kopumā to pārvaldība ir neefektīva.

Ieteikumi. Pašvaldībām sniegti ieteikumi, kurus ieviešot tiks uzlabota darbības atklātība un efektivitāte attiecībā uz līdzdalību kapitālsabiedrībās, tā nodrošinot likumam atbilstošu līdzdalību. Grafiki ieteikumu ieviešanai [↪](#) Bauska | [↪](#) Cēsis | [↪](#) Dienvidkurzeme | [↪](#) Jēkabpils | [↪](#) Ludza | [↪](#) Ogre | [↪](#) Preiļi | [↪](#) Tukums

Ieviešanas termiņš: līdz 2025. gada janvārim.

Komunikācija: [↪](#) Preses relīze | [↪](#) Infografika | [↪](#) Pašnovērtējuma anketa

³⁸ Atbilstības revīzija.

[↪](#) Vai pašvaldības veicina iedzīvotāju iesaisti fiziskajās aktivitātēs?³⁹

Īsumā. Pašvaldībās nav radīti priekšnoteikumi mērķtiecīgam darbam iedzīvotāju fizisko aktivitāšu veicināšanā. Trūkst pilnīgu un ticamu datu par fiziski aktīvajiem iedzīvotājiem, viņu sadalījumu pa dažādām vecuma un dzimuma grupām, kā arī par fizisko aktivitāšu pasākumu izmaksām.

Viedoklis par fiziskajām aktivitātēm netiek noskaidrots aptaujās, kas ir reprezentatīvas un atspoguļo dažādu mērķgrupu vēlmes un vajadzības.

Lielākā daļa sporta pasākumu ir pieejami bērniem un jauniešiem, citu iedzīvotāju grupu iespējas piedalīties fiziskajās aktivitātēs – ierobežotas. Finanšu resursu sadalījumā zēnu un meiteņu sporta veidiem – būtiskas atšķirības.

Secinājumi. Pašvaldībām ir lielas iespējas ietekmēt iedzīvotāju iesaisti fiziskajās aktivitātēs, tomēr to līdzšinējā rīcība nerasniedz visu vecumu un mērķgrupu iedzīvotājus. Pastāv problēmas dzimumu līdztiesībā, vienlīdzīgu iespēju nodrošināšanā iedzīvotājiem ar funkcionāliem traucējumiem, izglītojošas informācijas izplatīšanā un sabiedrības vēlmju un vajadzību noskaidrošanā.

Ieteikumi. Revīzijā iekļautajām pašvaldībām sniegti ieteikumi, kas sekmēs plašāku iedzīvotāju iesaisti fiziskajās aktivitātēs. Fiziski aktīvo iedzīvotāju īpatsvaram no 65 % 2022. gadā jāpieaug līdz 67 % 2025. gadā (Eiobarometra dati). Grafiki ieteikumu ieviešanai [↪ Smiltene](#) | [↪ Saldus](#) | [↪ Olaine](#) | [↪ Jelgava](#) | [↪ Balvi](#)

Ieviešanas termiņš: līdz 2024. gada decembrim.

Komunikācija: [↪ Preses relīze](#) | [↪ Infografika](#) | [↪ Pašnovērtējuma anketa](#) | [↪ Raidījuma ieraksts](#)

³⁹ Lietderības revīzija "Vai pašvaldībās ir izveidoti priekšnoteikumi efektīvai iedzīvotāju iesaistei fiziskajās aktivitātēs?".

➤ Kāda ir valsts nekustamo īpašumu politika, kā Finanšu ministrija un VAS “Valsts nekustamie īpašumi” pārvalda nekustamos īpašumus⁴⁰

Īsumā. Nekustamais īpašums ir nozīmīgs resurss, kas nepieciešams valsts funkciju īstenošanai, tai skaitā pakalpojumu sniegšanai un darbības nodrošināšanai. Valstij kā nekustamo īpašumu īpašnieka atbildība ir nodota dažādu resoru institūcijām, kurām attiecīgais īpašums nodots valdījumā.

Trūkst vienotas pieejas nomas maksas noteikšanā. Daļai īpašumu iestāžu finanšu iespēju dēļ netiek veidoti atbilstoši uzkrājumi īpašumu atjaunošanai un pilnvērtīgai uzturēšanai, bet dažām iestādēm valsts atvēlējusi tādas līdzekļus VAS “Valsts nekustamie īpašumi” (VNĪ) īpašuma nomai, kas kapitālsabiedrībai rada ievērojamu ienesīgumu.

Trūkst pilnīgu, patiesu, aktuālu un vienkopus apkopotu datu. VAS VNĪ padomes veidošana neliecina par labu pārvaldību.

Secinājumi. Latvijā valsts nekustamo īpašumu pārvaldībā konstatēti būtiski trūkumi gan politikas veidošanā, gan īpašumu pārvaldīšanā. Nekustamo īpašumu pārvaldība notiek bez vienotas nozares politikas un sistēmiskas pieejas, savukārt pārvaldības centralizācija nozarēs – daļēja un nekonsekventa, trūkst pilnīgu, patiesu, aktuālu un vienkopus apkopotu datu u. c.

Ieteikumi. Finanšu ministrijai un VAS VNĪ sniegti [ieteikumi](#), kurus ieviešot tiks noteikta valsts nekustamā īpašuma pārvaldīšanas politika un izveidota informācijas sistēma ar uzticamiem datiem, tiks noteikta ekonomiski pamatota nomas maksa publiskajām personām, tiks veicināta caurskatāma un pamatota investīciju plānošana, sekmējot valsts institūcijām vajadzīgo nekustamo īpašumu uzlabošanu un attīstību.

Ieviešanas termiņš: līdz 2026. gada janvārim.

Komunikācija: [Preses relīze](#) | [Infografika](#)

⁴⁰ Lietderības revīzija “Vai Finanšu ministrija un VAS “Valsts nekustamie īpašumi” plāno un īsteno mērķtiecīgu un efektīvu valsts nekustamo īpašumu pārvaldīšanu?”.

2.4. Revīzijās sniegto ieteikumu ieviešana⁴¹

Revīzijās sniegtie ieteikumi ir būtiskākā Valsts kontroles darba pievienotā vērtība. Arī ARI starptautiskajos standartos norādīts, ka sniegtajiem ieteikumiem ir jābūt tādiem, kuru ieviešana veicinās sabiedrības labklājību⁴². Tāpēc Valsts kontrolei ir svarīgi, lai sniegtie ieteikumi netiktu uztverti tikai kā veicamo darbību saraksts ar termiņiem un, lai ieteikumu ieviešanas uzraudzības process nebūtu tikai formāla sarakste starp Valsts kontroli un revidējamo vienību⁴³. Katras ieteikumos ietvertās darbības mērķis ir rosināt vai nodrošināt konkrētas pārmaiņas un uzlabojumus. Sniedzot ieteikumu, tā ieviešanas rezultātā tiek sagaidīta pozitīva, taustāma vai konstatējama ietekme.

Revidējamās vienības veikušas darbības **93,7%** ieteikumu ieviešanai, un no ieviestajiem ieteikumiem sākotnējā termiņā ieviesti vairāk nekā **56,4%** ieteikumu.

Aptaujas dati⁴⁴

86% viedokļu līderi uzskata, ka Valsts kontroles ieteikumi palīdz valsts institūcijām pieņemt kvalitatīvākus lēmumus.

Atdeves rādītājs

Valsts kontroles revīziju ietvaros sniegto ieteikumu ieviešanas rezultātā panāktās ietekmes atdeves rādītājs par 2023. gadu – **1:2,99**.

Kopējie Valsts kontroles izdevumi 2023. gadā pēc naudas plūsmas 7 345 783 *euro* salīdzinājumā ar 2023. gadā aprēķināto ietekmi 22 007 482 *euro*.

Panāktā kvantificējamā ietekme	Ietekme 2023. gadā, <i>euro</i>
Ieguvums iedzīvotājiem (vai sabiedrības grupai)	▶ 15 288 757
Lielākās ietekmes piemērs: ieviests vienots mājokļa pabalsta regulējums	
Izmaksu samazinājums	▶ 6 106 100
Lielākās ietekmes piemēri: (1) pēc Administratīvi teritoriālā reformas optimizēts darbinieku skaits pašvaldībās un (2) Rīgas pilsētas pašvaldībā likvidēts nodibinājums "Rīgas Tūrisma Attīstības Birojs"	
Ieņēmumu palielinājums	▶ 612 625
Lielākās ietekmes piemērs: pilnveidota pakalpojumu cenu noteikšanas kārtība un pārskatīts VAS "Ceļu satiksmes drošības direkcija" cenrādis	

⁴¹ Valsts kontroles darbības stratēģijas 2022.–2025. gadam 1. darbības virziena "Veicināt lietderīgu rīcību ar publiskajiem līdzekļiem, sniedzot pēc iespējas lielākus ieguvumus sabiedrībai." ietvars.

⁴² ISSAI 12. Augstāko revīzijas iestāžu nozīme un sniegtais labums – iedzīvotāju dzīves kvalitātes uzlabošanā.

⁴³ Iestāde, kurā veikta revīzija un kurai šajā revīzijā sniegti ieteikumi.

⁴⁴ Sadarbībā ar tirgus un sabiedriskās domas pētījumu centru SKDS no 2023. gada 11. decembra līdz 21. decembrim viedokļu līderu aptauja "Latvijas Republikas Valsts kontroles tēls un darbības vērtējums viedokļu līderu skatījumā".

Piemēri no panāktās nekvantificējamās ietekmes, 2023. gadā ieviešot Valsts kontroles revīzijās sniegtos ieteikumus

⁴⁵ Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma 11. panta 7. un 8. punkts.

Izglītības un zinātnes ministrija un Labklājības ministrija

Ziņojums

 Vai bērnam ar speciālām vajadzībām ir iespēja saņemt tā spējām, vajadzībām un bērna labākajām interesēm atbilstošu izglītību?

Ieteikums

Lai veicinātu, ka izglītojamais tiek uzņemts tādā profesionālās pamatizglītības programmā, kas atbilst viņa interesēm un spējām, aicinām Izglītības un zinātnes ministriju sadarbībā ar Labklājības ministriju izvērtēt iespēju pirms uzņemšanas profesionālās pamatizglītības programmās novērtēt jaunieša piemērotību apgūt noteiktu profesiju, tā veicinot arī profesionālās pamatizglītības mērķa – sniegt iemaņas un prasmes, kas personām ar speciālām vajadzībām sniegtu iespēju nopelnīt iztikas līdzekļus patstāvīgai dzīvei un iekļauties sabiedrībā – sasniegšanu.

Lai veicinātu jauniešu ar speciālām vajadzībām iesaisti darba tirgū un patstāvīgas dzīves uzsākšanu, aicinām Izglītības un zinātnes ministriju sadarbībā ar Labklājības ministriju izvērtēt iespēju jauniešiem ar speciālām vajadzībām pēc izglītības ieguves nodrošināt atbalstu potenciālo darba devēju uzrunāšanai un/vai iesaistei Nodarbinātības valsts aģentūras (NVA) piedāvātajos nodarbinātības veicināšanas pasākumos.

Rezultāts

Ir veicināta izglītības iestāžu izpratne par to, kā jauniešiem ar speciālām vajadzībām ir jāizvērtē spējas izvēlēties programmas apguvei, un par to, ka jauniešiem ar speciālām vajadzībām ir nepieciešams atbalsts potenciālo darba devēju uzrunāšanai un/vai iesaistei NVA pasākumos.

Izglītības un zinātnes ministrija

Ziņojums

 Vai pētījumu projektu plānošana un konkursu organizēšana atbilst tiesību aktiem un veicina zinātnes politikas mērķu sasniegšanu?

Ieteikums

Lai Latvijas Zinātnes padomes kontroles vide un uzraudzības pasākumi nodrošinātu Fundamentālo un lietišķo pētījumu programmas un Valsts pētījumu programmas projektu zinātniskās ekspertīzes organizēšanu, kas atbilst normatīvo aktu prasībām, nodrošināt ekspertu atlases procesa caurskatāmību un lēmumu par ārvalsts eksperta piesaisti pamatojuma izsekojamību.

Rezultāts

Latvijas Zinātniskā padome ir pilnveidojusi projektu pieteikumu zinātniskās ekspertīzes procesu caurskatāmību un lēmumu pamatojuma izsekojamību.

Zemkopības ministrija

Ziņojums

[🔗](#) Kā tiek pārvaldīta Zemkopības ministrijas ēka?

Ieteikums

Lai pārliecinātos, ka darījums ar SIA "Augstceltne" piederošo ēku tiek veikts atbilstoši ZMNĪ un SIA "Augstceltne" parakstītajam vienošanās līgumam⁴⁶, Valsts kontrole aicina Zemkopības ministriju ziņot par izmaiņām ZMNĪ un SIA "Augstceltne" līguma⁴⁷ ietvaros, ja tādas būs attiecībā uz minēto objektu, un par darījuma notikšanas faktu.

Rezultāts

Ir izbeigtas kopīpašuma attiecības uz zemes gabala Republikas laukumā 2, Rīgā, uz kura atrodas arī 25 stāvu administratīvā ēka.

Alūksnes novada pašvaldība

Ziņojums

[🔗](#) Kā strādā Alūksnes novada pašvaldība?

Ieteikums

Pilnveidot attīstības plānošanu un plānoto projektu īstenošanu, kā arī normatīvajiem aktiem atbilstošu pašvaldības darbību.

Rezultāts

Alūksnes pašvaldībā uzlabota pašvaldības Attīstības programmas Rīcības un Investīciju plāna finansēšanas un izpildes izsekojamība.

Informēšana par ieteikumu ieviešanas progresu

[🔗](#) Ieteikumu platforma

Valsts kontroles tīmekļvietnē izveidota sadaļa, kur var iepazīties ar ieteikumiem no revīzijām, kurās vēl atlicis kaut viens neieviests ieteikums.

Ziņošana Saeimas Publisko izdevumu un revīzijas komisijai

Prezentācijas par Valsts kontroles sniegto ieteikumu ieviešanu atsevišķos resoros un pašvaldībās. [🔗](#) Zemkopības ministrijas resorā, [🔗](#) Finanšu ministrijas resorā, [🔗](#) Izglītības un zinātnes ministrijas resorā, [🔗](#) Veselības ministrijas resorā, [🔗](#) Labklājības ministrijas resorā, [🔗](#) Kultūras ministrijas resorā, [🔗](#) Pašvaldībās.

Nosūtītas vairāk nekā 85 vēstules par ieteikumu ieviešanas progresu revidējamās vienībās.

#PēcRevīzijas

Par revīziju ieteikumu ieviešanas progresu vietnē [🔗](#) X un [🔗](#) Facebook aktivizētā mirkļbirka.

⁴⁶ VSIA "Zemkopības ministrijas nekustamie īpašumi" un SIA "Augstceltne" 2021. gada 16. septembra vienošanās par grozījumiem 2011. gada 1. aprīļa līgumā par valsts nekustamā īpašuma nomu Nr. VZ/a-1-2011.

⁴⁷ VSIA "Zemkopības ministrijas nekustamie īpašumi" 2011. gada 1. aprīļa līgums par valsts nekustamā īpašuma nomu Nr. VZ/a-1-2011, noslēgts ar SIA "Augstceltne".

2.5. Revīzijās konstatēto tiesību normu pārkāpumu izskatīšana⁴⁸

Valsts kontrolei ir pilnvaras pārbaudīt, kā tiek izlietoti publiskie līdzekļi, kā arī sniegt ieteikumus, lai uzlabotu to pārvaldību. Valsts kontrolei nav tiesību sodīt, bet atbilstoši Valsts kontroles likumam par revīzijās konstatētajiem pārkāpumiem jāziņo atbildīgajām iestādēm un jāseko līdzi to izskatīšanai.

Valsts kontroleris Edgars Korčagins norāda, ka vienmēr ir vieta pilnveidojumiem, un tālākai Valsts kontroles darba attīstībai kā prioritātes viņš redz: *[..] izvērtēt Valsts kontrolei 2019. gadā piešķirtās piedziņas funkcijas rezultātus un sagatavot priekšlikumus piedziņas procesa pilnveidošanai. Mērķis ir virzīties uz to, lai piedziņas funkcija atbilstu šodienas situācijai un vajadzībām. [..]*

Aptaujas dati⁴⁹

89% aptaujāto viedokļu līderu piekrita apgalvojumam, ka pēc Valsts kontroles revīzijām valsts pārvaldes darbs uzlabojas.

Nelikumīgas rīcības rezultātā nodarīto zaudējumu atlīdzināšana⁵⁰

Turpinājās lietvedība 19 iepriekš uzsāktajos procesos

Atgūti ▶ **22 086** ^{euro}⁵¹

Bez zaudējumu atlīdzināšanas procesa uzsākšanas

Atlīdzināti zaudējumi ▶ **1 751** ^{euro}⁵²

Zaudējumu atlīdzināšanas procesi turpinājās, piemēram: par pārkāpumiem atlīdzības izmaksā – lielākā apmērā, nekā pieļauj normatīvais regulējums, vai gadījumos, kurus neparedz normatīvais regulējums, izmaksātas piemaksas, prēmijas, atlaišanas pabalsti u. c.; saistībā ar noslēgtiem uzņēmuma līgumiem ar amatpersonām par tādu uzdevumu izpildi, kas jau ietilpa šo personu kā attiecīgo institūciju pārstāvju uzdevumos, un amatpersonām maksāta atlīdzība uz uzņēmumu līguma pamata, tādējādi pārsniedzot maksimālo atļauto apmēru piemaksām par papildu darbu, kas šajā gadījumā būtu maksājamas; saistībā ar stipendiju nelikumīgu piešķiršanu un izmaksu u. c.

⁴⁸ Valsts kontroles darbības stratēģijas 2022.–2025. gadam 2. darbības virziena "Stiprināt sabiedrības uzticību publiskajam sektoram, sniedzot ieguldījumu valstiskā godaprāta nodrošināšanā." ietvars.

⁴⁹ Sadarbībā ar tirgus un sabiedriskās domas pētījumu centru SKDS no 2023. gada 11. decembra līdz 21. decembrim viedokļu līderu aptauja "Latvijas Republikas Valsts kontroles tēls un darbības vērtējums viedokļu līderu skatījumā".

⁵⁰ 2024. gada 29. februāra dati.

⁵¹ Zaudējumu piedziņas funkcija Valsts kontrolei piešķirta 2019. gadā. Līdz šim valsts budžetā ir atgūti 88 366 euro.

⁵² Jau revīzijas laikā Valsts kontrole informējusi revidējamo vienību par pārkāpumu, radītajiem zaudējumiem un publiskai personai normatīvajā regulējumā paredzēto pienākumu prasīt zaudējumu atlīdzināšanu.

Lietas par noziedzīgiem nodarījumiem⁵³

Tiesībaizsardzības iestādēs par revīzijās konstatētajiem tiesību normu pārkāpumiem, attiecībā uz kuriem saskatāmas iespējama noziedzīga nodarījuma pazīmes, pārskata periodā uzsākti pieci kriminālprocesi.

Sekots līdz 44 kriminālprocesiem, tajā skaitā 14 iztiesāšanas stadijā esošiem.	Iztiesāšanai nodots viens pēc revīzijas uzsāktais kriminālprocess saistībā ar pieļautajiem pārkāpumiem, piešķirot dotācijas biedrībām un nodibinājumiem. Stājies spēkā viens notiesājošs spriedums, ar kuru amatpersonai par dienesta stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu piespriesta brīvības atņemšana uz trim gadiem un naudas sods ▶ 8 600^{eur}, atņemot tiesības ieņemt valsts amatpersonas amatus uz četriem gadiem.

Lietās par administratīvajiem pārkāpumiem⁵⁴

Ziņotais	Rezultāts	
Kompetentajām iestādēm ziņots par sešās revīzijās konstatētajiem iespējamiem administratīvajiem pārkāpumiem:	Administratīvais sods piemērots astoņām personām, no kurām četras personas to pārsūdzējušas.	
<table border="0" style="width: 100%;"> <tr> <td style="width: 50%; padding: 5px;"> divās revīzijās – Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojam par amatpersonām paredzētā ierobežojuma rīkoties ar publiskas personas finanšu līdzekļiem neievērošanu; </td> <td style="width: 50%; padding: 5px;"> četrās revīzijās – Iepirkumu uzraudzības birojam saistībā ar iepirkumaprocedūraspārkāpumiem, kā arī līgumu noslēgšanu bez iepirkumu procedūras. </td> </tr> </table>		divās revīzijās – Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojam par amatpersonām paredzētā ierobežojuma rīkoties ar publiskas personas finanšu līdzekļiem neievērošanu;
divās revīzijās – Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojam par amatpersonām paredzētā ierobežojuma rīkoties ar publiskas personas finanšu līdzekļiem neievērošanu;	četrās revīzijās – Iepirkumu uzraudzības birojam saistībā ar iepirkumaprocedūraspārkāpumiem, kā arī līgumu noslēgšanu bez iepirkumu procedūras.	

⁵³ 2024. gada 29. februāra dati.

⁵⁴ 2024. gada 29. februāra dati.

Disciplinārlietas⁵⁵

Ziņotais	Rezultāts
Revidējamām vienībām un to augstākām iestādēm amatpersonu atbildības izvērtēšanai nosūtīti pārkāpumu saraksti par sešās revīzijās konstatētajiem pārkāpumiem rīcībā ar publiskajiem līdzekļiem un mantu. Revidējamai vienībai saskaņā ar Publiskas personas finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanas likumu ir pienākums sniegt Valsts kontrolei informāciju par atbildības izvērtēšanas rezultātiem.	Disciplināratbildība piemērota 20 personām un četrām personām izteikts aizrādījums. Vienā gadījumā pārkāpumu pieļāvusī persona uzteikusi darba līgumu, līdz ar to disciplinārsods netika piemērots. Divos gadījumos izvērtēta arī civiltiesiskā atbildība, konstatējot divu personu pienākumu atlīdzināt zaudējumus.

Par vienā revīzijā konstatēto disciplināratbildības izvērtēšana turpinās.

Papildus par vienā revīzijā konstatētajiem pārkāpumiem revidējamā vienība informēta par nepieciešamību izvērtēt disciplināratbildību. Izvērtējuma rezultātā vienai personai izteikta piezīme, bet otrai – aizrādījums.

Turpinās pozitīvā tendence, ka revidējamās vienības izvērtējumu rezultātā aizvien biežāk ziņo ne tikai par to, vai ir konstatēts pamats saukt pie disciplināratbildības un piemērotajiem sodiem, bet ziņo arī par izvērtējuma rezultātā identificētiem un veiktiem pasākumiem turpmākai pārkāpumu nepieļaušanai vai to pieļaušanas iespējas mazināšanai.

⁵⁵ 2024. gada 29. februāra dati.

2.6. Sabiedrības informēšana⁵⁶

Valsts kontrolē ir izstrādāta komunikācijas stratēģija, kuras mērķis ir sniegt iekšējās un ārējās komunikācijas atbalstu [Valsts kontroles darbības stratēģijā 2022.–2025. gadam](#) noteikto rādītāju sasniegšanai. Valsts kontrole komunikācijā ir konstruktīva, uz risinājumiem un sabiedrības nākotnes ieguvumiem vērsta – tās primārais uzdevums ir panākt pozitīvas pārmaiņas publiskā sektora darbā, tā nodrošinot ieguvumus sabiedrībai.

Aptaujas dati⁵⁷

73% viedokļu līderu uzskata, ka Valsts kontrole pietiekami saprotami sabiedrībai skaidro revīziju rezultātus un to, ko konkrētajā jomā, nozarē un iestādē varētu uzlabot. Savukārt **91%** viedokļu līderu (kas iepazinušies ar kādu no Valsts kontroles revīziju ziņojumiem) norādīja, ka Valsts kontroles sagatavotie revīziju ziņojumi bija skaidri saprotami.

Komunikācija skaitļos

100% komunikācija par visām [uzsāktajām](#) un [pabeigtajām](#) revīzijām

Vairāk nekā **60** [preses relīzes](#)

5 viedokļraksti⁵⁸

5 ekspertu diskusijas⁵⁹

[Preses konference](#), publicējot finanšu revīziju rezultātus, un **2** preses brīfiņģi⁶⁰

2 Reģionālo mediju dienas [janvārī](#) un [decembrī](#)

Vairāk nekā **120** vizuālie komunikācijas materiāli un infografikas

Regulāra ierakstu publicēšana sociālajās vietnēs [Facebook](#), [X \(Twitter\)](#), [LinkedIn](#), kā arī dalība raidījumos un individuālās tikšanās ar mediju pārstāvjiem

Valsts kontroles sagatavotās TOP ziņas⁶¹ sociālajos tīklos

[Ziedojums Ukrainai – ūdens attīrīšanas iekārta](#)
[#PēcRevīzijas](#) par gaisa kvalitāti izglītības iestādēs
Par NBS pārtikas iepirkumā iesaistīto personu [atbildības izvērtēšanu](#)

[#PēcRevīzijas](#) par fiziskajām aktivitātēm pašvaldībās
Ziedojums akcijai [#DodPieci](#)
[#PēcRevīzijas](#) par onkoloģisko slimību diagnostiku un kompensējamajiem medikamentiem

Atskats uz Valsts kontroles [simtgades konferenci](#)
Par Valsts kontroles organizēto forumu ["Working Together"](#)
[Ziedojums Ukrainai – ūdens attīrīšanas iekārta](#)

⁵⁶ [Valsts kontroles darbības stratēģijas 2022.–2025. gadam](#) 3. darbības virziena "Palielināt Valsts kontroles darba ietekmi sabiedrības labā." ietvars.

⁵⁷ Sadarbībā ar tirgus un sabiedriskās domas pētījumu centru SKDS no 2023. gada 11. decembra līdz 21. decembrim viedokļu līderu aptauja "Latvijas Republikas Valsts kontroles tēls un darbības vērtējums viedokļu līderu skatījumā".

⁵⁸ [Valsts kontroles revīzija – bērni jāaudzina, nevis jāsoda](#); [Bērna "labošana" sociālās korekcijas izglītības iestādē – kļūdas, kuras nedrīkst atkārtot](#); ["Problēmbērns" rada pieaugušo neizdarība](#); [Onkoloģija – prioritāte bez rezultāta un Valsts atbalsts pieaugušo izglītībai – valsts vai personisks ieguvums.](#)

⁵⁹ [Kā uzlabot inovāciju atbalsta politiku?](#); [Onkoloģisko slimību diagnostika un kompensējamie medikamenti](#); [Iedzīvotāju līdzdalība – iespēja kvalitatīvu lēmumu pieņemšanai pašvaldībās](#); [ANO ilgtspējīgas attīstības mērķi – kā tos "piezemēt" Latvijā un izmantot tālredzīgi? un Kā mazināt sociālekonomisko slogu budžetam, biznesam, ģimenēm? Onkoloģija.](#)

⁶⁰ [NBS loģistikas pakalpojums: kāds iepirkums, tāds rezultāts un Finanšu revīzijas Rēzeknes valstspilsētas pašvaldībā rezultāti.](#)

⁶¹ Ierakstu popularitāte vērtētā pēc tā, cik reizes konkrētais ieraksts pilnībā vai daļēji parādījies sociālo mediju lietotāja laika joslā. Vienlaikus vērtējumā nav iekļauti darba sludinājumi un citu (lielākoties mediju) radītais saturs, kas pārpublicēts Valsts kontroles kontos.

Sadarbība ar iedzīvotājiem un sabiedriski aktīvajām organizācijām

Revīziju darbā svarīgi ir ievērot neatkarību, tāpēc būtiski ir panākt līdzsvaru starp Valsts kontroles neatkarību un sabiedrības pārstāvju iesaisti revīziju darba procesā. Plānojot revīziju darbu, viens no kritērijiem ir iedzīvotāju vēstules un trauksmes cēlēju ziņojumi. Savukārt pašā revīzijas procesā realizēta sadarbība ar tām nevalstiskajām organizācijām, kuras sniegušas vai var sniegt atbalstu Valsts kontrolei revīziju darbā. Pārskata gadā 10 pabeigtajās revīzijās⁶² iesaistītas vairāk nekā 56 sabiedriski aktīvās organizācijas.

Revīziju darbā balstītas mācības un pieredzes apmaiņa

Viens no Valsts kontroles darbības virzieniem ir palielināt Valsts kontroles darba ietekmi sabiedrības labā, tāpēc nozīmīgi Valsts kontroles cilvēkresursi ieguldīti publiskā sektora un partnerorganizāciju izglītošanai, nodrošinot revīzijas gūto zināšanu pārnesi un vairojot Valsts kontroles darba ietekmi.

Pārskata gadā nozīmīgi partneri publiskā sektora un partnerorganizāciju izglītošanā – Latvijas Pašvaldību mācību centrs un Valsts administrācijas skola. Atbilstoši saņemtajiem uzaicinājumiem Valsts kontrole piedalījies semināros un mācībās, kurās skartas revīziju darbā aptvertās tēmas.

Būtiskāko pasākumu kalendārs

JANVĀRIS

[Dalība](#) diskusijā – viedokļu rings “Kā uzlabot valsts pārvaldes darbu – tērēt mazāk, bet efektīvāk” par revīzijā [“Valsts pārvalde – “quo vadis”? Valsts pārvaldes reformā plānotais un sasniegtais”](#) konstatēto un citām aktualitātēm.

MARTS

[Dalība](#) diskusijā “Universālie pabalsti: laba vai slikta doma”, balstoties uz revīzijā [“Vai valstī īstenotā sociālās iekļaušanas politika sasniedz tai izvirzītos mērķus nabadzības mazināšanas jomā?”](#) konstatēto.

MAIJS

[Dalība](#) konferencē “Mājoklis 2023” saistībā ar revīzijā [“Ēku drošums: vai darām pietiekami?”](#) konstatēto.
[Dalība](#) starptautiskā konferencē ar prezentāciju “Valsts kontroles finanšu un lietderības revīziju nozīme un pašvaldību izaicinājumi lietpratīgas finanšu pārvaldības nodrošināšanā” par labu pārvaldību pašvaldībās.

JŪNIJS

Sarunu festivālā LAMPA organizēta diskusija [“Būt gataviem krīzei! Kāda ir Tava loma civilās aizsardzības sistēmā?”](#) un dalība diskusijā [“Jaunais Pašvaldību likums un iedzīvotāju interešu pārstāvēniecība”](#).

SEPTEMBRIS

[Dalība](#) diskusijā ar 35 vietējām rīcības grupām par revīzijā [“Kā Latvijā tiek pārvaldīta un īstenota LEADER un sabiedrības virzīta vietējā attīstība?”](#) konstatēto.

⁶² Lietderības, atbilstības un apvienotajās (lietderības/atbilstības) revīzijās.

NOVEMBRIS

[🔗](#) Dalība pasākumā “Vides un digitālās piekļūstamības perspektīva” par revīzijā [🔗](#) “Iedzīvotāju līdzdalība – neizmantota iespēja kvalitatīvu lēmumu pieņemšanai pašvaldībās” konstatēto. Organizēta [🔗](#) diskusija “Kā uzlabot uzņēmējdarbības inovāciju atbalsta politiku?” par revīzijā [🔗](#) “Kā uzlabot uzņēmējdarbības inovāciju atbalsta politiku?” konstatēto.

DECEMBRIS

[🔗](#) Viesošānās #DodPieci stikla studijā akcijas [🔗](#) #IzvēliesIeraudzīt ietvaros par revīzijā [🔗](#) ““Problēmbērni” – pieaugušo neizdarību spogulis” konstatēto. [🔗](#) Dalība konferencē “Pieaugušo izglītība cilvēkkapitāla attīstībai” par revīzijā [🔗](#) “Valsts atbalsts pieaugušo izglītībai – valstisks vai personisks ieguvums” konstatēto.

Valsts kontroliera tikšanās ar valsts augstākajām amatpersonām

2023. gada janvārī un maijā valsts kontroliera Rolanda Irkļa⁶³ tikšanās ar Ministru prezidentu Arturu Krišjāni Kariņu⁶⁴. Tajā pārrunāti [🔗](#) civilās aizsardzības sistēmas revīzijas secinājumi, 2022. gada [🔗](#) finanšu revīziju rezultāti, kā arī citas aktualitātes.

2023. gada jūnijā valsts kontroliera Rolanda Irkļa un Valsts prezidenta Egila Levita⁶⁵ tikšanās. Pārrunāta veiktā revīzija par Latvijas virzību ANO ilgtspējīgas attīstības mērķu sasniegšanā, kā arī tā brīža aktuālā revīzija par Nacionālo bruņoto spēku pārtikas iepirkumu.

2023. gada augustā Valsts prezidenta Edgara Rinkēviča [🔗](#) vizīte Valsts kontrolē. Tās laikā pārrunāti Valsts kontroles stratēģiskie mērķi, t. sk. par lietderības revīziju īpatsvaru palielināšanu, un aktuālajām revīzijām.

Jaunievelētā valsts kontroliera Edgara Korčagina tikšanās ar Valsts prezidentu Edgaru Rinkēviču un Ministru prezidentu Eviku Siliņu.

Tikšanās laikā ar augstākajām amatpersonām runāts par plānotajām Valsts kontroles revīzijām 2024. gadā un to tematisko tvērumu, tostarp gaidāmajām lietderības, situācijas izpētes un finanšu revīzijām.

⁶³ Amatā līdz 2023. gada decembrim.

⁶⁴ Amatā līdz 2023. gada septembrim.

⁶⁵ Amatā līdz 2023. gada jūlijam.

Sadarbība ar Saeimu

Valsts kontroles ciešs sadarbības partneris ir Saeima, tajā skaitā Publisko izdevumu un revīzijas komisija.

Pārskata periodā nodrošināta dalība 59 [Saeimas komisijas sēdēs](#), sniedzot 34 prezentācijas, tajā skaitā 38 Saeimas Publisko izdevumu un revīzijas komisijas sēdēs, kurās 20 jautājumi skatīti par revīziju rezultātiem, 13 jautājumi skatīti par ieteikumiem un deviņi citi būtiski jautājumi.

2023. gada aprīlī valsts kontroliera Rolanda Irkļa un Saeimas priekšsēdētāja Eduarda Smiltēna⁶⁶ tikšanās, kurā pasniegts Valsts kontroles 2022. gada publiskais pārskats kā Valsts kontroles ziņojums par paveikto 2022. gadā. Savukārt 2023. gada maijā sniegts ikgadējais valsts kontroliera [ziņojums Saeimā](#) par paveikto 2022. gadā un nākotnes prioritātēm.

2023. gada oktobrī valsts kontrolieris Rolands Irklis tikās ar jaunievēlēto Publisko izdevumu un revīzijas komisijas priekšsēdētāju Viktoriju Bairi.

Publisko izdevumu un revīzijas komisijas priekšsēdētājas Viktorijas Baires atkārtotā vizītē Valsts kontrolē 2023. gada decembrī ar jaunievēlēto valsts kontrolieri Edgaru Korčaginu pārrunāti aktuālie jautājumi, apspriestas Valsts kontroles revīziju darba prioritātes (veicot gan sistēmiskas, gan ātras un fokusētas revīzijas), kā arī turpmākā sadarbība, lai revīzijas sniegtu lielāku pienesumu publiskā sektora izmaksu optimizēšanai.

Valsts kontroles Sabiedriskā padome

Valsts kontroles Sabiedriskās padome ir Valsts kontroles padomes izveidota konsultatīva struktūra ar mērķi veicināt sabiedrības iesaistīšanos revīziju darbā, informēšanā par revīziju rezultātiem un rezultātu skaidrošanā sabiedrībai.

Pārskata gadā paplašināts Valsts kontroles Sabiedriskās padomes tvērums, paredzot iespēju, ka Sabiedriskās padomes sastāvā var tikt apstiprinātas gan fiziskas, gan juridiskas personas, kurām ir speciālas zināšanas kādā no Valsts kontroles revidējamām jomām un kuras vēlas iesaistīties Latvijas valsts ilgtspējīgas attīstības un publiskā sektora līdzekļu likumīgas un efektīvas izmantošanas veicināšanā.

Valsts kontroles Sabiedriskās padomes sastāvs tiek pārskatīts vienu reizi gadā vai pēc nepieciešamības. 2023. gadā veiktas izmaiņas personālsastāvā, un [jaunā Valsts kontroles Sabiedriskā padome](#) darbu uzsāka 2023. gada jūlijā, [sanākot uz pirmo sēdi](#). Par Valsts kontroles Sabiedriskās padomes priekšsēdētāju ievēlēta profesore Iveta Reinholde.

⁶⁶ Amatā līdz 2023. gada septembrim.

2.7. Starptautiskās aktivitātes⁶⁷

Valsts kontrole veicina Latvijas atpazīstamību starptautiskā līmenī, pārstāvot Latviju ARI starptautisko organizāciju vadības struktūrās un darba grupās.

Starptautiskā Augstāko revīzijas iestāžu organizācija *INTOSAI*

Dalība kopš 1994. gada.

Novērotāja statuss Profesionālo standartu komitejas Finanšu revīzijas un grāmatvedības apakškomitejā [FAAS](#) un Lietderības revīziju apakškomitejā (PAS). [Vides revīziju](#) darba grupas locekle un dalība [INTOSAI forumā](#) ARI ar tiesas funkcijām, INTOSAI darba grupā par pilsoniskās sabiedrības iesaisti, INTOSAI darba grupā par politiku un programmu novērtēšanu. Dalība [INTOSAI jauno līderu programmā](#) (2022.–2023. gads).

Eiropas Augstāko revīzijas iestāžu organizācija *EUROSAI*

Dalība kopš 1995. gada.

[EUROSAI](#) valdes locekle līdz 2024. gada maijam. Atbildība par portfeli "EUROSAI sadarbība ar ārējām organizācijām".

Četru darba grupu locekle: (1) [Vides revīziju](#) darba grupa; (2) [Informācijas tehnoloģiju](#) darba grupa; (3) [Pašvaldību revīziju](#) darba grupa; (4) [Katastrofu seku likvidēšanas revīziju](#) darba grupa. Valsts kontrole darbojas arī [Ētikas tīklā](#).

Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas (*OECD*) Audita komiteja

Apstiprinātas pilnvaras no 2022. līdz 2024. gadam.

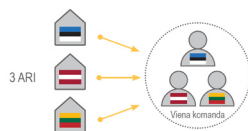
Darbs *OECD* [Audita komitejā](#) nodrošina Valsts kontroles kā revīzijas eksperta kompetenču pielietojumu starptautiskā līmenī.

Contact Committee
of the Supreme Audit Institutions of the European Union

Eiropas Savienības dalībvalstu augstāko revīzijas iestāžu un Eiropas Revīzijas palātas apvienība jeb [Kontaktkomiteja](#)

Četru darba grupu locekle: (1) [Pievienotās vērtības nodokļa](#) darba grupa; (2) Darba grupa [pārkāpumu un krāpšanas novēršanai](#); (3) Darba grupa par ["NextGenerationEU"](#) un Eiropas Atveseļošanas fonda revīzijas jautājumiem; (4) [Fiskālās politikas](#) revīzijas tīkls. Valsts kontrole darbojas arī [Enerģētikas](#) revīzijas tīklā.

Rail Baltica projekta darba grupa

[Darba grupa](#) ir izveidota 2016. gadā, noslēdzot saprašanās memorandu starp trīs Baltijas valstu ARI, ar mērķi veikt koordinētu *Rail Baltica* projekta uzraudzību, novērtēt riska faktorus un projekta īstenošanai kopuzņēmuma veiktās aktivitātes, dalīties ar informāciju par iegūto pieredzi, rezultātiem, kā arī veikt kopīgu *Rail Baltica* projekta revīziju atbilstoši starptautiskajiem revīzijas standartiem.

Sadarbības mehānismi ar citām ARI

15 sadarbības līgumi ar augstākajām revīzijas iestādēm un starptautisko organizāciju [INTOSAI Attīstības iniciatīva](#).

⁶⁷ [Valsts kontroles darbības stratēģijas 2022.–2025. gadam](#) 3. darbības virziena "Palielināt Valsts kontroles darba ietekmi sabiedrības labā." un 4. darbības virziena "Nodrošināt efektīvu Valsts kontroles darbību un veicināt darbinieku profesionālo izaugsmi un motivāciju jaunu iespēju un izaicinājumu apstākļos." ietvars.

Būtiskāko notikumu kalendārs

JANVĀRIS

[Dalība](#) *EUROSAI* rīkotajā simpozijā par noturības jautājumu publisko pakalpojumu jomā revidēšanu un digitalizācijas ietekmi uz ARI darbu un valsts pārvaldi kopumā.

FEBRUĀRIS

[Organizēta](#) *EUROSAI* darba grupa par ARI sadarbību ar pilsonisko sabiedrību.

MARTS

Valsts kontroles kā *EUROSAI* valdes portfeļa "Sadarbībai ar ārējām organizācijām" pārvaldītājas [organizēts](#) tīmekļseminārs, lai veicinātu kopīgu sadarbību un uzlabotu komunikāciju starp iekšējiem un ārējiem auditoriem Eiropas līmenī.

APRĪLIS

[Dalība](#) *EUROSAI* IT darba grupas sanāksmē, [prezentējot](#) galvenos secinājumus lietderības revīzijā par informācijas sistēmu un e-pakalpojumu pieejamības nodrošināšanu.

MAIJS

[Dalība](#) Lietuvas ARI organizētajā *Rail Baltica* projekta uzraudzības darba grupas sanāksmē, pārrunājot ar sadarbības revīziju saistītos jautājumus.

JŪNIJS

Bosnijā un Hercegovinā [prezentēta](#) Valsts kontroles Sabiedriskās padomes loma un pienums, lai iesaistītu sabiedrību un uzlabotu revīziju darba kvalitāti.

[Dalība](#) *EUROSAI* 58. valdes sēdē, kuras laikā [informēts](#) par valdes portfeļa "EUROSAI sadarbība ar ārējām organizācijām" 2022. gada aktivitāšu gaitu un plāniem 2023. gadā.

[Dalība](#) Kontaktkomitejas sanāksmē, [prezentējot](#) revīzijas par "zaļās" elektroenerģijas atbalsta politiku galvenos secinājumus.

JŪLIJS

[Vizīte](#) Eiropas Revīzijas palātā, kuras laikā pārrunāti abu iestāžu stratēģiskie plāni un darbs Atveseļošanas un noturības mehānisma revīziju jomā.

Sadarbības līguma [parakstīšana](#) par atbalstu Dominikas ARI.

AUGUSTS

Valsts kontroles simtgades pasākumu ietvaros īstenota starptautiska [diskusija](#) ar astoņiem ARI vadītājiem un augstākā līmeņa pārstāvjiem par ARI sadarbību ar iesaistītajām pusēm.

SEPTEMBRIS

[Dalība](#) otrajā Baltijas valstu ARI forumā, [daloties](#) pieredzē par revīzijām izglītības un sociālo lietu jomā, kā arī par ieteikumu ieviešanas uzraudzību.

[Vizītē](#) Lietuvas ARI gatavošanās [pārņemt](#) *EUROSAI* Pašvaldību revīziju darba grupas vadību 2024. gadā.

[Dalība](#) *EUROSAI* un Lielbritānijas ARI iniciētā projekta darba grupas pirmajā sanāksmē, kurā lemts par atbalsta koordinēšanu Ukrainas ARI kolēģiem.

[Dalība](#) Čehijas ARI rīkotajā starptautiskajā seminārā un *EUROSAI* Vides revīziju darba grupas sanāksmē, [daloties](#) pieredzē par zaļināšanas jautājumiem, kā arī revīzijām ilgtspējīgas enerģētikas jomā.

OKTOBRIS

Valsts kontroles kā *EUROSAI* valdes portfeļa "Sadarbībai ar ārējām organizācijām" pārvaldītājas Briselē [organizēts](#) starptautisks forums par ārējo un iekšējo auditoru sadarbību, pulcējot vairāk nekā 80 Eiropas ARI un iekšējo auditoru institūciju pārstāvjus.

EUROSAI katastrofu seku likvidēšanas audita darba grupas sanāksmē sniegta [prezentācija](#) par valsts civilās aizsardzības sistēmas plānošanu un gatavību.

NOVEMBRIS

[Dalīšanās](#) pieredzē ar Uzbekistānas publiskās pārvaldes pārstāvjiem, lai stiprinātu publiskās varas institūciju administratīvo kapacitāti Uzbekistānā.

DECEMBRIS

[Dalība](#) *EUROSAI* valdes ārkārtas sēdē par 2024. gada maijā plānoto 12. *EUROSAI* kongresu.

2.8. Starptautiskie projekti⁶⁸

Atbalsts Eiropas Savienības Austrumu partnerības⁶⁹ valstu ARI

Projekta nosaukums: Moldovas, Gruzijas un Ukrainas ARI kapacitātes celšana starptautisko ARI standartu integrācijas procesā.

Projekta finansējums un tā avots: Latvijas Republikas valsts budžets, atbilstoši ikgadējam Attīstības sadarbības politikas plānam – 23 000 euro.

Īstenotās aktivitātes: (1) apmācības un pieredzes apmaiņa revīziju pilnveidošanas jomā (partnerībā ar starptautisko donoru – Zviedrijas Karalisti); (2) konsultatīvs atbalsts Gruzijas ARI, stiprinot spējas IT kontroļu novērtēšanā finanšu revīziju ietvaros; (3) organizētas tikšanās Moldovas Finanšu ministrijā un Valsts kasē, kas ir tieši atbildīgas par valsts budžeta pārskatu politiku un sagatavošanu.

Darba vizītes: [🔗 Moldovā \(marts\)](#) | [🔗 Moldovā \(maijs\)](#) | [🔗 Gruzijā \(decembris\)](#)

Atbalsts Gambijas augstākās revīzijas iestādes kapacitātes stiprināšanai

Projektu realizē: INTOSAI attīstības iniciatīva (IDI), Latvijas Republikas Valsts kontrole, Āfrikas valstu ARI organizācija. 2023. gadā kā reģionālie partneri atbalsta sniegšanā Gambijas ARI tika piesaistīti arī eksperti no Lielbritānijas ARI, Norvēģijas ARI, kā arī no Kenijas un Sjerraleones ARI.

Projekta finansējums 2023. gadā⁷⁰: 49 000 euro

Īstenotās aktivitātes: (1) daļa 2023. gada darba plāna izstrādes procesa noslēguma fāzē; (2) atbalsts būtiskuma noteikšanas politikas izstrādē; (3) atbalsts lietderības revīziju veikšanā; (4) atbalsts SGP revīziju īstenošanā; (5) apmācību plāna īstenošana un papildus nepieciešamo mācību vajadzību analīze; (6) turpināts darbs pie revīziju metodiku pielāgošanas un aktualizācijas.

Darba vizīte [🔗 Gambijā \(marts\)](#)

Valsts kontroles daļa starptautiskajā godprātības iniciatīvā (GSAI)

Projekta nosaukums: Dominikas ARI atbalsta projekts.

Valsts kontroles vienošanās par sadarbību atbalsta sniegšanā Dominikas ARI starp INTOSAI Attīstības iniciatīvu, Karību jūras reģiona ARI organizāciju (CAROSA) un Dominikas ARI.

Projekta finansējums 2023.–2025. gadam⁷¹: 100 000 euro

Īstenotās aktivitātes: (1) apmācības stratēģiskās plānošanas jautājumos; (2) apmācības par atbilstības revīziju veikšanu; (3) mācību organizēšana par publiskā sektora starptautisko revīzijas standartu principiem un to piemērošanas praktiskajiem aspektiem; (4) pieredzes apmaiņa sadarbībai ar ieinteresētajām pusēm.

Darba vizītes: [🔗 Dominikā \(maijs\)](#) | [🔗 Dominikā \(decembris\)](#)

Komunikācija: [🔗 Atbalsta plāns](#) | [🔗 Līguma parakstīšana](#) | [🔗 Atbalsts jaunattīstības valstīm](#)

⁶⁸ [🔗 Valsts kontroles darbības stratēģijas 2022.–2025. gadam](#) 3. darbības virziena "Pallelināt Valsts kontroles darba ietekmi sabiedrības labā." ietvars.

⁶⁹ Austrumu partnerība ir izveidota ar mērķi veicināt politisko asociāciju un ekonomisko integrāciju ar ES Austrumu kaimiņiem, lai sekmētu stabilitāti, ekonomisko izaugsmi un savstarpēju uzticēšanos reģionā. Austrumu partnerība tiek īstenota attiecībā uz Baltkrieviju, Moldovu un Ukrainu Austrumeiropā un Gruziju, Armēniju un Azerbaidžānu Dienvidkaukāzā. Kopš šīs politikas dibināšanas Austrumu partnerība ir Latvijas ārpolitikas prioritāte un Latvija aktīvi piedalās Austrumu partnerības politikas veidošanā.

⁷⁰ INTOSAI attīstības iniciatīvu finansē Norvēģijas ARI un starptautiskie donori – UK Aid, INTOSAI, Austrian Development Agency un Swedish International Development Cooperation Agency (SIDA).

⁷¹ Finansējums no ES, ASV valdības un IDI finanšu līdzekļiem, kā arī sadarbības partneru finanšu un tehniskiem resursiem.

2.9. Iekšējās kontroles sistēma⁷²

Valsts kontrolē ir izveidota iekšējās kontroles sistēma, lai nodrošinātu sekmīgu stratēģisko mērķu sasniegšanu un efektīvu Valsts kontroles darbību.

Aktivitāte	Paveiktais
Iekšējais audits	Veikts iekšējais audits par sektora vadītāju un revidentu sertifikācijas procesa organizēšanu. Uzraudzīta iepriekšējos gados veikto iekšējo auditu rezultātā sniegto ieteikumu ieviešana.
Risku novērtējums	Veikta Valsts kontroles darbības stratēģijas 2022.–2025. gadam īstenošanas risku novērtējumā noteikto pasākumu risku mazināšanai/novēršanai īstenošanas uzraudzība.
Starptautiskais izvērtējums	Uzsākts darbs pie 2022. gadā veiktā Valsts kontroles darbības starptautiskā izvērtējuma (Peer review⁷³) ieteikumu ieviešanas, kā rezultātā Valsts kontroles eksperti pieredzes apmaiņā ar Lielbritānijas ARI iepazīna tās lietderības revīziju pieredzi un praksi, kā arī rezultātu ietekmes ekonomiskuma, produktivitātes un efektivitātes vērtēšanu.
Slēgtu revīziju kvalitātes kontrole	Atbilstoši sniegtajiem ieteikumiem uzsāktas sarunas par pieredzes apmaiņu (lietderības revīziju jautājumos) starptautiskā vidē ar Zviedrijas ARI.

Realizējot ieceri par Valsts kontroles iekšējā audita un kvalitātes vadības reorganizāciju (t. i., iekšējā audita funkcijas nodalīšana no kvalitātes vadības), pārskatītas funkcijas un starptautiskā prakse citās augstākajās revīzijas iestādēs. Rezultātā pieņemts lēmums izveidot atsevišķas iekšējā auditora amata un eksperta kvalitātes vadības sistēmas un revīziju rezultātu pilnveides jautājumos amata vietas, nepalielinot kopējo atbalsta personāla skaitu.

⁷² [Valsts kontroles darbības stratēģijas 2022.–2025. gadam](#) 4. darbības virziena “Nodrošināt efektīvu Valsts kontroles darbību un veicināt darbinieku profesionālo izaugsmi un motivāciju jaunu iespēju un izaicinājumu apstākļos.” ietvars.

⁷³ Starptautiski akceptētais veids, kā šādu novērtējumu veikt, ir savstarpējās pārbaudes (Peer review) – pārbaudes, kuras atbilstīgi starptautiskajiem revīzijas standartiem konkrētajā revīzijas iestādē veic citu valstu ARI pārstāvji.

2.10. Aktivitātes ilgtspējas jomā⁷⁴

Jau otro gadu Valsts kontrole piedalījās korporatīvās ilgtspējas un atbildības institūta īstenotajā novērtējumā "Ilgspējas indekss", kas palīdz noteikt iestādes darbības ilgtspēju.

VALSTS KONTROLE

ILGTSPĒJAS INDEKSS **2023** ZELTA KATEGORIJA

InCSR | KOPORATĪVĀS ILGTSPĒJAS UN ATBILDĪBAS INSTITŪTS

Korporatīvās ilgtspējas un atbildības institūta īstenotajā novērtējumā "Ilgspējas indekss 2023" saņemts apliecinājums par atbilstību [Zelta kategorijai](#).

Zelta statusa ieguvēji demonstrē atvērtību un caurskatāmību, publiski komunicējot par galvenajiem ilgtspējas aspektiem.

Apzinoties Valsts kontroles kā augstākās revīzijas iestādes atbildību ilgtspējas jomā, dalīšanās pieredzē par ceļu pretī atbilstībai Zelta kategorijai Vides pārraudzības valsts biroja [organizētajā informatīvajā seminārā](#) valsts un pašvaldību speciālistiem, NVO pārstāvjiem par Eiropas Savienības Vides vadības un audita sistēmu (EMAS).

Pārskata gads bija pirmais, kurā īstenotas [Valsts kontroles zaļināšanas plānā 2022.–2025. gadam](#) noteiktās aktivitātes ilgtspējas jomā un sasniegti pirmie rezultāti.

37%
elektroenerģijas patēriņš⁷⁵

81%
papīra patēriņš⁷⁶

81%
dzeramā ūdens patēriņš⁷⁷

100%
drukas iekārtu toneru patēriņš⁷⁸

Valsts kontroles iepirkumu komisija visos iepirkumos⁷⁹ vērtējusi iespēju iekļaut vides kritēriju un iekļāvusi vides kritēriju, realizējot zaļo publisko iepirkumu.

Valsts kontroles redzējums par ilgtspējīgiem iepirkumiem un to organizēšanu prezentēts Korporatīvās ilgtspējas un atbildības institūta seminārā ["Ilgspējīgi iepirkumi: JĀ vai NĒ?"](#).

Jauna iniciatīva – elektroniskā izsole

VALSTS KONTROLES PIEREDZE

Izsole – "zaļāks un ilgtspējīgāks solis" nekā utilizācija

Lai samazinātu radīto atkritumu daudzumu, 2023. gadā īstenots pilotprojekts, līdzšinējo praksi – nevajadzīgas/nokalpojušas lietas nodot utilizācijā – aizvietojo ar [elektronisko izsoli](#).

⁷⁴ [Valsts kontroles darbības stratēģijas 2022.–2025. gadam](#) 4. darbības virziena "Nodrošināt efektīvu Valsts kontroles darbību un veicināt darbinieku profesionālo izaugsmi un motivāciju jaunu iespēju un izaicinājumu apstākļos." ietvars.

⁷⁵ Salīdzinot ar 2019.–2021. gada vidējo elektroenerģijas patēriņu. Dati par elektroenerģijas skaitītāju rādītājiem, kuros tiek atsevišķi uzskaitīts Valsts kontroles elektroenerģijas patēriņš.

⁷⁶ Salīdzinot ar 2019.–2021. gada vidējo patēriņu.

⁷⁷ Salīdzinot ar 2019.–2021. gada vidējo patēriņu.

⁷⁸ Salīdzinot ar 2019.–2021. gada vidējo patēriņu. 2023. gadā tonera pulvera kasetes nav iegādātas, jo individuālo drukas iekārtu iegāde iepriekš tika veikta Elektronisko iepirkumu sistēmā, kur iegādei bija pieejamas tikai individuālās drukas iekārtas komplektā ar sešām tonera pulvera kasetēm (noliktavā 2023. gadā bija tonera pulvera kasešu atlikums).

⁷⁹ Visos iepirkumos, kuros nav riska nesaņemt pakalpojumu viena iespējamā pretendenta dēļ.

VALSTS KONTROLES RESURSI

3.1. Personāls

3.2. Finansējums un tā izlietojums

3.1. Personāls⁸⁰

180
štata vietas

140
revīzijas
personālam

40
atbalsta
personālam

darba tiesiskajās attiecībās bija

163⁸¹
darbinieki un
amatpersonas

124
revīzijas
personāls

39
atbalsta
personālam

Vidējais darbinieku skaits **162** darbinieki

96%

darbinieku (arī amatpersonu) ir
augstākā izglītība

76%

maģistra izglītība

2%

doktora grāds

Darbinieku un amatpersonu sadalījums pa
vecuma grupām

20-29 **7**

30-39 **45**

40-49 **61**

50-59 **36**

**60 un
vecāki** **14**

Vidējais darbinieku
vecums

45 gadi

Darbinieku un amatpersonu sadalījums
pa dzimumu grupām

sievietes

80,4%

vīrieši

19,6%

Izsludināti

6 konkursi

uz vakantajām amata vietām.
Konkursu rezultātā kopumā saņemti

173 pieteikumi

uzsāka
18
darbinieki

izbeidza
20
darbinieki

mainības
koeficients

12,3%

Vidējais nostrādāto
gadu skaits

8 gadi

Saglabāta iepriekš ieviestā darba organizēšana – darbinieki strādāja hibrīdrežīmā (daļēji klātienē/attālināti). Lai nodrošinātu iespēju darbiniekiem pilnvērtīgāk veikt darbu arī attālināti, attīstītas informācijas tehnoloģijas un veikti pasākumi mobilitātes nodrošināšanai.

⁸⁰ Valsts kontroles darbības stratēģijas 2022.–2025. gadam 4. darbības virziena “Nodrošināt efektīvu Valsts kontroles darbību un veicināt darbinieku profesionālo izaugsmi un motivāciju jaunu iespēju un izaicinājumu apstākļos.” ietvaros.

⁸¹ Tajā skaitā ilgstošā prombūtnē esošie darbinieki.

Darbinieku profesionālās kompetences paaugstināšana

Pārskata periodā īstenotas apmācību programmas un pieredzes apmaiņa, lai sasniegtu izvirzītos mērķus, darbinieki justos motivētāki un mainīgajiem dzīves apstākļiem piemērotāki. Kopumā profesionālās kompetences paaugstināšanai personāls nodrošināja dalību 198 mācību kvalifikācijas pasākumos, no tiem 179 ārējās mācībās un 19 iekšējās apmācībās.

Iekšējie mācībspēki novadīja apmācības par tādām tēmām kā, piemēram, zaudējumu piedziņas lietvedība, revīzijās konstatēto pārkāpumu izvērtēšana, standartizēto revīzijas programmu un automatizēto analīzes rīku lietošana, būtiskākie aspekti ARI darbā, būtiskākais par publisko sektoru, revīzijai nepieciešamo pārskatu izgūšana no grāmatvedības uzskaites sistēmām.

Ārējie mācībspēki novadīja mācības par tādām tēmām kā, piemēram, informācijas sistēmu drošība, personas datu aizsardzība, mentoru apmācības, informācijpratības mācības.

Starptautiskās pieredzes gūšanai Valsts kontroles eksperti pieredzes apmaiņā ar Lielbritānijas ARI [iepazīna tās lietderības revīziju pieredzi](#) un praksi. Savukārt, piedaloties kolēģiem no Zviedrijas, Nīderlandes, Norvēģijas un Beļģijas, Valsts kontrole [organizēja starptautisku semināru](#) "Inovācijas augstākajā revīzijas iestādē un revīziju darbā".

Revidentu sertifikācija

Saskaņā ar Valsts kontroles likumu⁸² 2023. gadā stājās spēkā nosacījums, ka par revīzijas departamenta sektora vadītāju var būt persona, kura ir ieguvusi sertifikātu⁸³ publiskā sektora revīziju veikšanai, un revīzijas grupu var vadīt sektora vadītājs vai revidents, kuram ir šāds sertifikāts.

Turpinot sektora vadītāju un revidentu sertifikāciju, [izsniegti 20 sertifikāti lietderības revīziju veikšanai](#). Pārskata gadā atbilstoši prasībām uzturēti **15** sertifikāti lietderības revīziju veikšanai un **32** – finanšu revīzijas veikšanai. 2023. gada decembrī veiktas izmaiņas sertifikācijas mācību organizācijā.

Darba attiecībās ar Valsts kontroli⁸⁴ ir **51** sertificēta persona lietderības revīziju veikšanai un **44** sertificētas personas – finanšu revīziju veikšanai.

Atzinības raksti

Saskaņā ar Valsts apbalvojumu likumu ir nodibināts Valsts kontroles apbalvojums – [Atzinības raksts](#). Atzinības rakstu piešķir Valsts kontroles sadarbības partneriem un Valsts kontroles amatpersonām un darbiniekiem, lai izteiktu atzinību par ieguldījumu Valsts kontroles izvirzīto mērķu sasniegšanā un attīstībā. Atzinības rakstus pasniedz reizi gadā – Valsts kontroles dibināšanas dienā 16. augustā vai citā dienā, kad tiek atzīmēta šī gadadiena.

⁸² [Valsts kontroles likums](#).

⁸³ Sadarbībā ar SIA "Stockholm School of Economics in Riga" izstrādāti un izglītības kvalitātes valsts dienests ir licencējis divus mācību kursus profesionālās pilnveides izglītības programmās "Finanšu revīzija publiskajā sektorā" (licence Nr. P-16532) un "Lietderības revīzija publiskajā sektorā" (licence Nr. P-167320) publiskā sektora revidentiem/auditoriem.

⁸⁴ 2023. gada 31. decembra dati. Tajā skaitā četrām personām apturēta sertifikāta darbība.

2023. gadā Atzinības raksti pasniegti Valsts kontroles starptautiskajā konferencē “100 gadi KONTROLSPEKA”. Pārskata gadā Atzinības raksts pasniegts 13 Valsts kontroles darbiniekiem.

Savukārt no sadarbības partneru vidus Atzinības raksts pasniegts Latvijas Pašvaldību mācību centram un profesorei Ivetai Reinholdei par aktīvu un profesionālu Valsts kontroles revīziju rezultātu skaidrošanu publiskajā telpā.

Mentoru dienests

Pārskata gadā turpināts 2022. gadā iesāktais darbs pie Valsts kontroles Mentoru dienesta attīstības, jo efektīvs mentoringu un iekšējā iestādes sadarbība ir būtiska jaunā darbinieka darbā ievadīšanas procesa daļa. Mentoru dienesta mērķis ir bagātināt iesaistīto pieredzi, attīstīt viņu iemaņas, kā arī padziļināt profesionālās prasmes un dot plašāku skatījumu uz apkārtējiem procesiem. Mentori dod padomus, sniedz atbalstu, ieinteresē un rada pozitīvus un patīkamus darbinieka integrācijas apstākļus, lai samazinātu to darbinieku skaitu, kas darba attiecības izbeidz pirmajā darba gadā.

Mentoru apmācības 2023. gadā pabeidza 15 Valsts kontroles darbinieki. Kopš Valsts kontroles Mentoru dienesta izveides 2022. gadā Valsts kontrolē ir apmācīti 30 mentori.

Vērtību vēstnešu institūts

Vērtību vēstnešu institūts veidots kā Valsts kontroles vērtību orientācijas iniciatīva, lai sekmētu Valsts kontroles misijas, vīzijas un vērtību iedzīvināšanu, aktualizēšanu un nostiprināšanu.

Vērtību vēstnešu kopu veido deviņi kolēģi, kas brīvprātīgi piekrituši līdzdarboties un sekmēt vērtību iedzīvināšanu, aktualizēšanu un nostiprināšanu.

Iekšējo pasākumu organizēšana

Misijas, vīzijas un vērtību apmācības

Darbības
jomas

Atbalsts iekšējā komunikācijā

Vērtību monitorings un priekšlikumi

Būtisks ir Vērtību vēstnešu ieguldījums, organizējot pasākumus pieredzes apmaiņai un neformālām diskusijām par tēmām kā, piemēram, datu analīzes un vizualizācijas rīka *Power BI* izmantošana, dizaina rīka *Canva* izmantošana, *MS Teams – Viva Learning* mācību sadaļas izmantošana, mākslīgais intelekts – *ChatGPT*, ANO mērķu mērīšana, lietišķā sarakste e-pastā (latviešu un angļu valodā).

Iekšējās komunikācijas atbalstam realizēts IT attīstības projekts “Valsts kontroles iekštīkla izstrāde un ieviešana”, kur Vērtību vēstneši kā darba grupas locekļi iesaistīti domapmaiņā.

Valsts kontroles ētikas ietvars

Valsts kontrolē ētikas pamatprincipi nostiprināti Valsts kontroles [ētikas kodeksā](#) un Valsts kontroles ētikas kodeksa rokasgrāmatā. Valsts kontrolei saistošs ir *ISSAI 130*⁸⁵ standarts, lai nodrošinātu augstākās revīzijas iestādes un tās darbiniekus ar vērtību un principu kopumu, uz kā balstīt rīcību.

Valsts kontrolē darbojas Ētikas komisija, kuras darbību regulē Ētikas komisijas nolikums. Ētikas komisiju vada komisijas priekšsēdētāja Valsts kontroles padomes locekle Pirmā revīzijas departamenta direktore Inese Kalvāne, un komisijā darbojas četri locekļi.

Pārskata periodā organizēta Ētikas nedēļa, veikta darbinieku aptauja par ētikas jautājumiem un organizēta vieslekcija par mākslīgo intelektu un ētikas aspektiem.

⁸⁵ Starptautiskie augstāko revīzijas iestāžu organizācijas *INTOSAI* standarti.

3.2. Finansējums un tā izlietojums

Valsts kontrole finansējumu pamatfunkciju nodrošināšanai saņem no valsts pamatbudžeta. 2023. gadā Valsts kontroles budžets bija 7,72 milj. *euro*, kas ir par 1,3 % mazāk nekā iepriekšējā gadā (7,82 milj. *euro*). Finansējuma samazinājums saistīts ar mazāku papildus piešķirto finansējumu prioritāro pasākumu īstenošanai un mazāku piešķirto finansējumu no budžeta programmas 01.00.00 "Apropiācijas rezerve", salīdzinot ar iepriekšējo gadu.

Saņemtais finansējums, tā izlietojums 2023. gadā un salīdzinošā informācija

Nr. p. k.	Finansiālie rādītāji	Iepriekšējā gadā, <i>euro</i> (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā, <i>euro</i>		
			apstiprināts likumā (bez izmaiņām)	apstiprināts likumā (ar izmaiņām)	faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	7 305 258	7 607 505	7 724 974	7 345 783
1.2.	dotācijas	7 282 311	7 607 505	7 702 745	7 323 733
1.3.	transferti	22 947	0	22 229	22 050
2.	Izdevumi (kopā)	7 305 258	7 607 505	7 724 974	7 345 783
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā)	7 218 139	7 521 072	7 626 341	7 260 013
2.1.1.	kārtējie izdevumi	7 201 627	7 503 543	7 608 812	7 243 432
2.1.1.1.	atlīdzība	5 952 871	6 240 100	6 310 327	6 217 597
2.1.1.2.	preces un pakalpojumi	1 248 757	1 263 443	1 298 485	1 025 835
2.1.2.	subsīdijas, dotācijas un sociālie pabalsti	320	320	320	320
2.1.3.	kārtējie maksājumi Eiropas Kopienas budžetā un starptautiskā sadarbība	16 192	17 209	17 209	16 261
2.2.	izdevumi kapitālieguldījumiem	87 118	86 433	98 633	85 770

Valsts kontroles faktiskie izdevumi 2023. gadā bija 7,35 milj. *euro*.

Lielāko izdevumu īpatsvaru veidoja izdevumi atbildībai – 6 217 596 *euro* jeb 84,6 % no budžeta izdevumiem, kas ir par 3 % vairāk nekā iepriekšējā gadā (5 952 871 *euro*). Izdevumu pieaugums saistīts ar atbildības palielināšanu Valsts kontroles darbiniekiem atbilstoši Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atbildības likuma grozījumiem⁸⁶.

Otru lielāko izdevumu īpatsvaru veidoja izdevumi preču un pakalpojumu iegādei – 1 025 835 *euro* jeb 14,0 % no budžeta izdevumiem, kas ir par 3,09 % mazāk nekā iepriekšējā gadā (1 248 757 *euro*). Izdevumu samazinājums galvenokārt saistīts ar preču un pakalpojumu publisko iepirkumu izbeigšanu bez rezultāta un atkārtotu iepirkumu izsludināšanu. 57,9 % no izdevumiem preču un pakalpojumu iegādei bija izdevumi par telpu nomu un komunālajiem pakalpojumiem.

Izdevumu apmērs par biroja telpām – noma un komunālie pakalpojumi – pārskata gadā bija 593 625 *euro*, kas ir par 4,14 % mazāk nekā iepriekšējā gadā (619 260 *euro*). Tas skaidrojams ar biroja telpu platības samazinājuma rezultātā samazinātām telpu nomas un komunālo maksājumu izmaksām.

Valsts kontrole kopš 2006. gada nomā biroja telpas Skanstes ielā 50, Rīgā, no privātā sektora komersanta. Kopējā nomāto telpu platība ir 4014 m². Tā kā daļa Valsts kontroles darbinieku strādā hibrīdrežīmā (daļēji klātienē/attālināti) un to paredzēts saglabāt arī nākotnē, pārskata gadā samazināta nomāto telpu platība par 167 m², ietaupot budžeta līdzekļus 21,7 tūkst. *euro* apmērā. Valsts kontroles telpu nomas līguma beigu termiņš ir 2027. gads. 2023. gadā Valsts kontrole turpināja darbu⁸⁷ pie telpu nodrošinājuma vajadzību un iespēju apzināšanas, lai laicīgi rastu optimālu telpu risinājumu pēc esošā nomas līguma beigām.

⁸⁶ Grozījumi Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atbildības likumā stājās spēkā 2022. gada 1. jūlijā.

⁸⁷ 2024. gada 15. janvārī Valsts kontroles padome pieņēma lēmumu (prot. Nr. 3, 3. §) pieņemt valsts akciju sabiedrības "Valsts nekustamie īpašumi" piedāvājumu Valsts kontroles aktivitātēs balsfīta biroja izveidei Rīgā, Krišjāņa Valdemāra ielā 26.

Finansējums prioritārajiem pasākumiem un tā izlietojums

2023. gada valsts budžeta veidošanas procesā Valsts kontrole iesniedza prioritārā pasākuma pieteikumu 2023.–2025. gadam “Valsts kontroles kapacitātes stiprināšana publiskā sektora revīzijās, stiprinot valstiskuma apziņu” ar mērķi stiprināt Valsts kontroles kapacitāti: 1) visā Valsts kontroles darbības stratēģijas periodā attīstot jaunus informācijas tehnoloģiju risinājumus un uzlabojot esošo risinājumu integritāti; 2) sarežģītu, sistēmisku revīziju veikšanā piesaistot nozaru ekspertus un iesaistot sabiedriski aktīvās organizācijas un iedzīvotājus; 3) starptautiskā konferencē aktualizējot ARI lomu demokrātiskā un tiesiskā valstī. Līdzekļi tika paredzēti arī Valsts kontroles padomes locekļu atlaišanas pabalstu triju mēnešalgu apmērā⁸⁸ izmaksai.

Prioritārā pasākuma īstenošanai 2023. gadā piešķirti 154,61 tūkst. *euro*, izlietoti 113,36 tūkst. *euro* jeb 73 %.

Prioritārā pasākuma ietvaros 2023. gadā organizēta Valsts kontroles starptautiskā konference “100 gadi KONTROLSPEKA”, iekšējās komunikācijas atbalstam realizēts IT attīstības projekts “Valsts kontroles iekšējās izstrāde un ieviešana”, lietvedības informācijas sistēmas attīstībai realizēts IT attīstības projekts “Valsts kontroles dokumentu vadības sistēmas iegāde, ieviešana un uzturēšana”, kā arī lietderības, atbilstības un apvienotajām revīzijām novirzīti 53 % resursu no kopējā revīzijās patērētā laika⁸⁹.

Neizlietotie līdzekļi prioritārajiem pasākumiem 2023. gadā ir saistīti ar neizmaksātiem Valsts kontroles padomes locekļu atlaišanas pabalstiem (padomes locekļi saglabāja vēlētu amatpersonu statusu un turpina darbu Valsts kontrolē) un mazāku līdzekļu izlietojuma apmēru ekspertu piesaistei revīzijās, kā arī rezultativitātes vadīšanas informācijas sistēmas attīstībai.

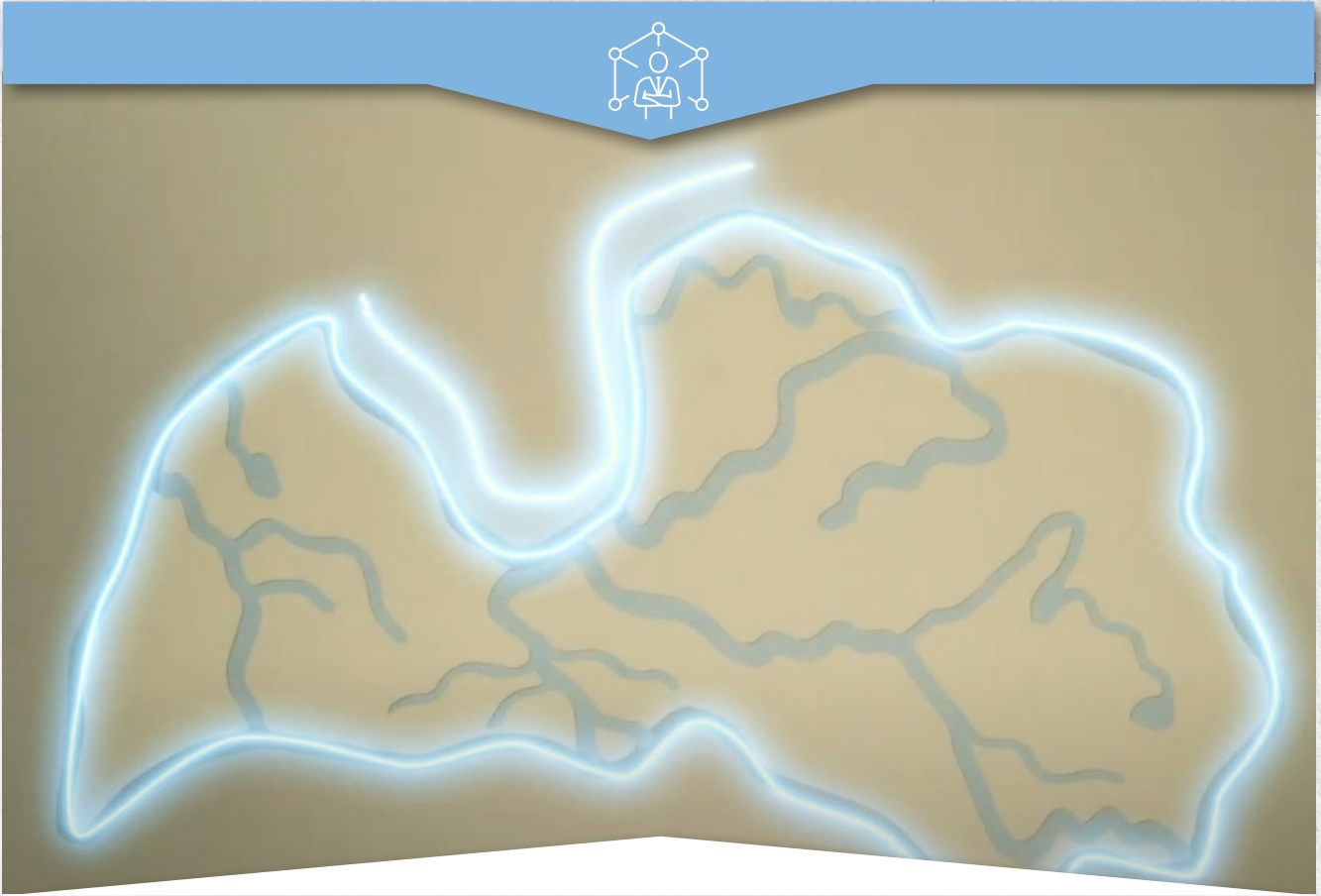
Pētniecības darbi⁹⁰

Sadarbībā ar tirgus un sabiedriskās domas pētījumu centru SKDS revīziju darba ietvaros veikta viena Omnibusa aptauja (līguma summa – 3778 *euro*, ieskaitot PVN). Lai noskaidrotu sabiedrības viedokli un attieksmi pret Valsts kontroli, sadarbībā ar tirgus un sabiedriskās domas pētījumu centru SKDS veikta sabiedriskās domas aptauja “Latvijas Republikas Valsts kontroles tēls un darbības vērtējums viedokļu līderu skatījumā” (līguma summa – 8155 *euro*, ieskaitot PVN).

⁸⁸ Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzības likuma (spēkā no 2022. gada 1. jūlija) 17. panta 12.1 daļa.

⁸⁹ 2023. gadā lietderības, atbilstības, apvienoto (atbilstības/lietderības) un finanšu revīzijās (atbilstības jautājumu vērtēšanai) novirzītie resursi no kopējā revīzijās patērētā laika.

⁹⁰ Informācija par Valsts kontroles veikto pētījumu rezultātiem ir pieejama Valsts kancelejas pētījumu un publikāciju datubāzē.

PRIORITĀTES NĀKAMAJAM GADAM

4. Prioritātes 2024. gadam

Prioritātes 2024. gadam

Prioritātes 2024. gadam pamatā izriet no Valsts kontroles darbības stratēģijas 2022.–2025. gadam. Īpašus akcentus plānots likt uz vairākām Valsts kontroles aktivitātēm.

Palielināt lietderības revīziju īpatsvaru lielāka pienesuma publiskā sektora izmaksu optimizēšanai, vērtējot iespējas administratīvā un birokrātiskā sloga mazināšanai, jau revīzijas laikā informējot revidējamās vienības par nepieciešamajiem uzlabojumiem.

Ievērot finanšu revīziju veikšanas termiņus, jo no 2024. gada (par 2023. gada pārskatu) ir mainīts gada pārskata iesniegšanas termiņš, t. i., par vienu mēnesi agrāk.

Realizēt Valsts kontroles iekšējo projektu "Neatkarīga revidenta viena ziņojuma sniegšana finanšu revīzijās – revīzijā par saimnieciskā gada pārskatu", novirzot iespējami daudz revīzijas resursu no finanšu uz lietderības revīzijām.

Izvērtēt Valsts kontrolei 2019. gadā piešķirtās piedziņas funkcijas rezultātus un atbilstoši secinājumiem sagatavot priekšlikumus piedziņas procesa pilnveidošanai.

Pilnveidot revīziju rezultātā sniegto ieteikumu ieviešanas uzraudzību un publisko komunikāciju par ieteikumu ieviešanas rezultātiem, fokusējoties uz konkrētu, kur iespējams, izmērāmu sasniedzamo rezultātu.

Uzturēt un tālāk attīstīt revidentu sertifikācijas sistēmu un izglītojošo pasākumu klāstu ar augstas kvalitātes zināšanas papildinošām mācībām.

Organizēt *EUROSAI* valdes tehnisko sanākumi Rīgā pirms 12. *EUROSAI* kongresa.

Pārņemt *EUROSAI* Pašvaldību revīziju darba grupas vadību, attīstot un padarot efektīvāku pašvaldību ārējā audita sistēmu kopumā, lai kopā ar citām ARI uzlabotu iedzīvotāju dzīves kvalitāti pašvaldību atbildības jomās.

Skanstes iela 50, Rīga, LV-1013

+371 232 822 72

www.lrvk.gov.lv

pasts@lrvk.gov.lv

@VKontrole

VKontrole

LRVK

Latvijas Republikas Valsts kontrole